

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

14^E JAARGANG

WOENSDAG 25 DECEMBER 1929

No. 730

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Régout; Dr. E. van Welderen; Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.

BERICHT.

In verband met de jaarswisseling zal het volgend nummer op Donderdag 2 Januari verschijnen.

24 DECEMBER 1929.

Aanvankelijk bleef het aanbod van geld ook deze week de overhand houden. Particulier disconto liep tot $3\frac{1}{8}$ pCt. terug; callgeld was voor $1\frac{1}{2}$ pCt. sterk aangeboden en zelfs de prolongatierente liep iets terug en noteerde $3\frac{1}{2}$ pCt. In het midden der week kwam er eenige meerdere vraag, aanvankelijk alleen voor particulier disconto, maar later ook voor callgeld en geld op prolongatie, zoodat aan het einde der week resp. $3\frac{5}{16}$, 2 en 4 pCt. genoteerd werd. In verband met de feestdagen en de naderende jaarswisseling was gisteren deze geldvraag reeds belangrijk grooter geworden, zoodat particulier disconto tot $3\frac{7}{16}$ pCt. steeg, callgeld voor 3 pCt. werd verhandeld en de prolongatierente $4\frac{1}{4}$ à $4\frac{1}{2}$ pCt. noteerde.

* * *

Bij de inschrijving op het schatkistpapier werd in totaal ingeschreven voor f 37.690.000. Toegewezen werden f 8.280.000 driemaands promessen à f 991.33 of ca. $3\frac{7}{16}$ pCt.; f 5.250.000 zesmaands promessen à f 980.39 of ca. $3\frac{15}{16}$ pCt. en f 10.744.000 jaarbiljetten à f 1.003.15 of ca. $4\frac{3}{16}$ pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsché wissels een daling van f 900.000 te zien. De beleeningen bleken met f 8,5 miljoen te zijn toegenomen. De goudvoorraad bleef vrijwel onveranderd. De zilvervoorraad klom met f 900.000. De post papier op het buitenland en de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans daalden resp. met f 900.000 en f 2,5 miljoen.

De biljettencirculatie vertoont een stijging van f 4,7 miljoen. Het tegoed van het Rijk vermeerdeerde met f 5,9 miljoen, terwijl de rekening-courant-saldi van anderen met een ongeveer gelijk bedrag afnamen. Het beschikbaar metaalsaldo daalde met f 1,1 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt $55\frac{1}{2}$.

* * *

Op de wisselmarkt viel er de afgeloopen week wat meer levendigheid waar te nemen; de omzetten waren grooter, dan in de laatste weken het geval is geweest. De Dollarnoteering in Londen veranderde weinig en schommelde rond de 4.8820. Door het ruimere geld trok het Pond hier aan en kwam van 12.09% op $12\frac{10}{16}$ %. Toen op den laatsten dag de geldkoersen wat vaster werden, week de koers snel terug en sloot weder op 12.09%. Door het vastere Pond is ook de Dollarme naar boven getrokken; deze kwam op 2.48, doch sloot natuurlijk eveneens flauwer op 2.4780. Marken waren hier zeer gezocht en werden op $59\frac{40}{16}$ afgedaan; slot: 59.88. De Fransche Franc steeg aanvankelijk tot $9\frac{77}{16}$ %, doch sloot flauwer op 9.76%. De noteering van den Franc in Londen is tot 123.85 gestegen en dus wederom in de gevaarlijke zone aangeland. Zeer vast was Zwitserland, dat tot boven de 48.25 steeg; slot wat gemakkelijker op 48.21. Spanje is nog steeds heel onzeker $34\frac{37}{16}$ —34.10—34.40—34.30. De moeilijkheden in Argentinië inzake de te volgen goudpolitiek, zijn deze week tot een uitbarsting gekomen door het sluiten van de conversie-kas, waardoor de gouduitvoer naar het buitenland practisch werd stop gezet. Het Pond viel in Buenos Aires van $46\frac{1}{4}$ d. op $43\frac{1}{2}$ d. terug, doch kon zich tenslotte op $45\frac{1}{2}$ d. verbeteren, op geruchten, dat binnenkort een leening zal kunnen worden afgesloten. Hier liep de Peso van $102\frac{1}{4}$ op 97 terug; slot $101\frac{1}{4}$.

In verband met de beweging der wisselkoersen, de verschuivingen op de geldmarkten en de naderende jaarsultimo, waren de wijzigingen op de termijnmarkt nogal van beteekenis. Het was moeilijk zaken tot stand te brengen. Tenslotte noteerden maands-Ponden $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{8}$ c. disagio, driemaands-Ponden $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{8}$ c. Maands-Dollars deden 14—16, driemaands 20—22 c. agio. Maands-Märken 15—14 c. disagio, driemaands 29—28 c.

LONDEN, 23 December 1929.

De toestand op de geldmarkt was verleden week in overeenstemming met de verwachtingen voor dezen tijd van het jaar, welke zich kenmerkt door beduidende kasonttrekkingen voor de Kerstdagen. De verkoopen van korte wissels aan de Bank van Engeland voorzagen echter ruimschoots in deze onttrekkingen van de zijde van het publiek, zoodat de week gemakkelijk eindigde.

De discontomarkt was iets zwakker van toon naar aanleiding van de verwachting van gemakkelijker condities in den aanvang van het nieuwe jaar, hetgeen zich uitdrukt in verkoopen van wissels voor levering begin Januari tot een prijs van ongeveer $4\frac{1}{2}$ pCt. De verwachting is daarom, dat a.s. Vrijdag de schatkistpromessen misschien tot $4\frac{5}{8}$ pCt. zullen genomen worden als dekking tegen deze voorverkoopen.

De Bankstaat gaf den goudvoorraad Donderdag 11 met £ 140 miljoen aan; sedert kwam nog een bedrag van bijna £ 5 miljoen uit New-York in, zoodat de zeer noodige verbetering met rasse schreden voortgang maakt.

De prijs voor 3-maands prima bankaccepten was heden $4\frac{1}{4}$ — $13\frac{1}{16}$.

HET CADEAUSTELSEL.

Wanneer een Minister een commissie instelt om eenig maatschappelijk verschijnsel te onderzoeken en na te gaan, of wettelijke bepalingen tot regeling of beteugeling van dat verschijnsel noodig zijn, dan verwacht men van zulk een commissie te zijner tijd gegevens omtrent den omvang van het te onderzoeken verschijnsel, omtrent zijn werking en zijn invloed op het maatschappelijk verkeer, alsmede een degelijke fundeering van de uitgesproken meening ten aanzien van de noodzakelijkheid van wettelijke voorzieningen. Tal van dergelijke commissies hebben verslagen in het licht gegeven, die telkens weer met vrucht worden gehanteerd, daar zij een schat van feitelijke gegevens en een hechten grondslag voor principieele beoordeeling bevatten.

Van het verslag der Commissie tot onderzoek van het Cadeaustelsel werd een dergelijke verwachting gecoesterd. Op een gebied, waaromtrent men nog over weinig of geen cijfers beschikte, zou men nu eens met feitelijke gegevens voor den dag komen. Over een vraagstuk, waarover met algemeene en vage argumenten van ethischen, socialen en egocentrischen aard luidruchtige betoogen waren gevoerd, zou men nu eens een op waarneming en exacte redeneering gebaseerd oordeel vernemen.

Het verslag is verschenen, maar het stelt in al deze opzichten bitter teleur. Een beschrijving van vormen en omvang, waarin het cadeaustelsel toepassing vindt, bevat het niet. Wel blijkt de Commissie beschikt te hebben over omvangrijk feitenmateriaal, door het particuliere Landelijk Comité, op welks werk zij heeft voortgebouwd, bijeengebracht, maar dat materiaal wordt niet gepubliceerd. Het was slechts bestemd voor een subcommissie, die het bestudeerde en het resultaat harer studies nederlegde in een uitvoerige nota, welke al evenmin aan openbaarheid is prijsgegeven. Het is ten minste niet aan te nemen, dat de Nota, die bij de vragenlijsten behoorde en met deze als bijlage aan het rapport der Commissie is toegevoegd, identiek zoude zijn met die „uitvoerige” nota, gegrond op studie voor omvangrijk materiaal. De eenige feitelijke gegevens, die het rapport mededeelt, zijn voorbeelden van vormen, waarin het cadeaustelsel zich voordoet, vermeld bij de indeeling op blz. 12—15.

De werking van het cadeaustelsel en zijn invloed op het maatschappelijk verkeer schijnen, naar het verslag te oordeelen, niet aan de hand van het beschikbare, maar niet gepubliceerde materiaal door de Commissie te zijn onderzocht. Zij geeft althans geen resultaat van zulk een onderzoek weer. Alleen vermeldt zij het resultaat van een enquête, die daarin bestond, dat zij „eenige personen en corporaties, die representatief konden worden geacht voor verschillende groepen uit het maatschappelijk leven”, naar hun meening heeft gevraagd. Op de meerderheid dier meeningen, niet op eigen onderzoek, grondt de meerderheid der Commissie het vonnis, dat zij over het cadeaustelsel velt.

Het wekt bevreemding, dat de Commissie zooveel waarde hecht aan de meening van de meerderheid dergenen, die antwoorden op de vragenlijsten inzonden. Dit is toch geen vraagstuk, dat naar de macht van het aantal beoordeelaars moet worden beoordeeld, zeker niet, als dat aantal slechts 14 bedraagt met een verdeling der stemmen in 9 voor, 4 tegen en 1 blanco. Men lette er wel op, dat dit niet de stemmen zijn van de commissieleden, maar van de geënquêteerden. Dat de Commissie gewicht toekent aan de uitspraken van de meerderheid van deze blijkt uit het opschrift boven de tweede paragraaf van het hoofdstuk, dat over de enquête handelt: „De beantwoording en het meerderheidsstandpunt”. Over de meeningen der Commissieleden wordt in dit hoofdstuk niets gezegd, eerst hoofdstuk V ontwikkelt het oordeel der Commissie. Dus moet dat meerderheidsstandpunt doelen op de numerieke meerderheid van hen, die de vragenlijsten beantwoorden.

INHOUD.

	Blz.
HET CADEAUSTELSEL door Prof. Dr. N. J. Polak ...	1144
Nogmaals de waterverbinding van Amsterdam met den Rijn II (Slot) door A. Donker	1145
Een nieuwe druk op het winkelbedrijf? door Mr. L. Rijken	1147
De rijwielvoorziening in ons land - een rectificatie door Ir. S. van Hoogstraten	1147
De Rijksmiddelen	1148
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De toestand in de Vereenigde Staten door Dr. W. L. Valk	1149
De exodus der boeren uit Sowjet-Rusland door Paul Olberg	1151
AANTEKENINGEN:	
Raming van de wereldsuikerproductie	1152
Ontvangen boeken	1153
MAANDOLJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	1154
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	1154—1162
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

Te meer wekt deze eerbied voor het „meerderheidsstandpunt” verwondering, waar de Commissie de ontvangen antwoorden zelve niet zoo hoog aansloeg. Op blz. 18 van haar rapport toch zegt zij: „In het algemeen moet intusschen de motiveering van het ingenomen standpunt zeer zwak worden genoemd. Een uitzondering hierop maakten echter de vertegenwoordigers der verbruikersgroep, welke uitvoerige en waardevolle antwoorden inzonden.”

Men kan met de Commissie in waardeering verschillen, men kan meenen, dat de aangehaalde zinsneden, die kennelijk van fabrikanten afkomstig zijn, somtijds lang geen kwaad figuur maken naast die van de geprezen verbruikers. Te beoordeelen is dit alles naar de gepubliceerde fragmenten natuurlijk niet. Grootendeels maken deze echter den indruk, een herhaling of een bloemlezing te zijn uit de vage ontboezemingen, die reeds zoo vaak omtrent dit vraagstuk zijn gehoord. Hierop maken geen uitzondering de antwoorden op de allerbelangrijkste vragen, of de consument het cadeau betaalt en of bij verdwijning van het cadeaustelsel de prijzen zullen dalen.

Op de eerste dezer beide vragen publiceert de Commissie vier korte, ongemotiveerde en absolute, dus oppervlakkige en waardeloze antwoorden. Daarnaast twee, die van eenig doordenken getuigen en één — het laatste — dat er blijk van geeft, dat men zich de moeite heeft genomen, deze vraag ernstig te overwegen. Deze drie antwoorden zijn of weifelend, of zij geven te kennen, dat de verbruiker het cadeau niet of slechts voor een gering deel betaalt. Niettemin geeft de Commissie als haar meening op blz. 30 te kennen, dat de cadeaugever den verbruiker „misleidt door het voor te stellen alsof de prijs van het cadeau niet zou gecalculeerd zijn in den verkoops prijs” en dat men, op uitzonderingsgevallen na „kan aannemen, dat het cadeau door den verbruiker betaald wordt”. Hier had de Commissie o.i. behooren te onderzoeken, niet door meeningen te vragen, maar door feiten en calculaties na te gaan, hoe deze vraag dient te worden beantwoord. Zij had dan ook op de tweede vraag een enigszins gefundeerd antwoord kunnen geven. Ook hier zijn de best overwogen antwoorden weifelend of weergevend de meening, dat afschaffing van het cadeaustelsel niet zal leiden tot verlaging van de prijzen der thans met cadeaux aangeboden waren. En juist deze overbelangrijke vraag had de Commissie dienen te beantwoorden, alvorens zij een meening over de werking van het cadeaustelsel had kunnen vormen. Een Commissie, die dat stelsel zoo verderfelijck acht, dat zij er niet minder dan vijf ongebruikelijk gepreciseerde strafwetsartikelen tegen ontwerpt, veronachtzaamt haar taak op ernstige wijze, als zij de allesbeheersende vraag, die van de prijsvorming, met een tweedehandsmeening beantwoordt. Niet eens heeft zij de moeite genomen om de waardeverhouding tusschen koopwaar en cadeau te onderzoeken, om na te gaan, of de aard der cadeaux soms het vermoeden deed rijzen

van buitengewoon voordeelige inkoop, of met de invoering van het cadeaustelsel wellicht een verlaging van andere distributiekosten is gepaard gegaan.

Inplaats daarvan brengt de Commissie twee argumenten naar voren, die wel weinig ernstig zijn te achten. Het cadeaustelsel zou den consument verleiden tot onnoodige uitgaven. Alsof niet iedere reclame, iedere smaakvolle etalage hetzelfde deed! En voorts zou het verwachte cadeau den consument economisch of psychologisch binden aan een bepaalden winkelier of een bepaald artikel. Heeft de Commissie niet overwogen, dat die band wel zeer los is en niet zoo sterk, dat men zou doorgaan met slechte, dure waar opnieuw te koop om een cadeau te bemachtigen? Nogmaals, hier zou feitelijk onderzoek, vergelijking van prijzen en kwaliteiten van concurrerende merken, waarvan eenige met en andere zonder cadeaux worden verkocht, opheldering hebben moeten brengen.

Wij zullen de ontworpen wetsartikelen niet bespreken, zoolang de Minister ze niet in een wetsontwerp heeft overgenomen. Waar de Minister, die de Commissie installeerde, wettelijk ingrijpen en laatste noodmaatregel achtte, verwachten wij niet, dat er spoedig een ministrieel ontwerp zal verschijnen, gebaseerd op dit verslag. Ook de Minister zal wel inzien, dat dit verslag te zeer doet denken aan het bekende proces inzake den moord op Barbertyé.

N. J. POLAK.

NOGMAALS DE WATERVERBINDING VAN AMSTERDAM MET DEN RIJN.

II. (Slot).

In het „Naschrift” bespreekt ten slotte Ir. Ramaer de tweede brochure van Ir. Mussert, in het vorige nummer reeds door mij onder 2 genoemd en na hierover zijn waardeering te hebben uitgesproken, bepleit hij verder nogmaals het denkbeeld om de reeds zoovele jaren hangende kanalenkwestie op te lossen door het reeds op 11 Mei 1929 ingediende ontwerp voor een kanaal Utrecht-Vreeswijk voor de binnenvaart en een kanaal door de Zuiderzee en de Geldersche Vallei volgens het ontwerp-Wentholt voor de Rijnvaart.

Van de ernstige bezwaren die tegen het varen — vooral met *Rijnsleepschepen* — op de IJ- en Eemeren zijn ingebracht, meent Ir. Ramaer zich te kunnen afmaken met de opmerking: „Men zet geen kleermaker aan het roer van een Rijnschip.” Ik veroorloof mij evenwel den geachten schrijver op te merken, dat deze bezwaren niet afkomstig zijn van een kleermaker, maar van Amsterd. Rijn- en Sleepvaartondernemers, die ca. 70 pCt. van de tegenwoordige Amsterdamsche Rijnvaart vertegenwoordigen, personen dus die eenige dozijnen schippers in dienst hebben, die men *wel* aan het roer van een Rijnschip zet en die dus geacht mogen worden over deze bezwaren beter te kunnen oordeelen, dan de bekwaamste ingenieur van den Waterstaat. Overigens meen ik, dat zelfs een kleermaker, die deze nautische bezwaren leest, waarvan in mijn open brief aan de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam op blz. 5/9 onder letters A t/m. E eenige voorbeelden zijn gegeven, de grondigheid ervan zal moeten beamen.

Ten slotte zegt de schrijver (op blz. 61): „Mussert bloemt de door Amsterdam gestelde voorwaarde bij hare toezegging van subsidie, dat de Staat de noodige waarborgen voor tijdige voltooiing stelt (overmacht uitgezonderd), een wassen neus. Als ambtenaar weet hij toch wel, dat een regeering zich niet tot uitvoering binnen een bepaalden tijd kan binden, en dat het de eischen der besturen zijn, die behalve de onteigening de voornaamste vertraging veroorzaken.” Ofschoon ik 's heeren Mussert's meening hierover niet heb gevraagd, durf ik Ir. Ramaer toch wel op eigen verantwoordelijkheid antwoorden: Zeer zeker weet Mussert dit, maar is een toezegging of verbintenis van iemand „die zich daaraan niet binden kan”

dan *geen* wassen neus?... Mussert (ik spreek nog steeds op eigen verantwoording en riskeer dus, dat hij mij desavouert) weet echter nog meer, hij weet dat behalve de eischen der besturen en de onteigeningen, die bij een Wijk bij Duurstede-kanaal en elk ander kanaal ook voorkomen en die men voor een goed deel door doelmatig optreden en goede organisatie kan bespoedigen, er ook nog „overmacht” bestaat, die de (vorige) Minister van Waterstaat uitdrukkelijk heeft uitgezonderd en waartegen niemand iets vermag, omdat het hier den invloed van volstrekt onberekenbare natuurkrachten geldt. Mussert weet, dat de kans op vertraging van het werk *uit dezen hoofde* bij een kanaal door de Geldersche Vallei *zeer veel grooter is* dan bij een kanaal naar Wijk bij Duurstede¹⁾ en ook daarom zal hij zich wel gerechtigd geacht hebben het noemen van een termijn door Minister Van der Vegte „een wassen neus” te noemen. Trouwens, wie zal dit kunnen ontkennen; het blijft voor mij dan ook nog steeds een onoplosbaar raadsel, dat B. en W. van Amsterdam zich met deze doode musch hebben kunnen verheugen en bij den Raad kwamen met de mededeeling, dat de Minister aan de gestelde voorwaarden betreffende den termijn van voltooiing had voldaan!

Vat ik mijn indruk over de brochure van Ir. Ramaer samen, dan kan ik niet anders zeggen dan dat de lezing bij mij een gevoel van groote teleurstelling heeft gewekt.

In hoofdstuk I *Verleden* geeft de schrijver te veel, in hoofdstuk II *Heden en Toekomst* veel te weinig en hij geeft daardoor den lezer, die niet goed in het onderwerp thuis is, een éénzijdig, dus onjuist beeld van het behandelde vraagstuk.

Het te weinig gegevene zou ik willen samenvatten in de 5 volgende hoofdpunten:

1o. Nergens wordt vermeld, dat de overgrote meerderheid der Amsterdamsche Rijnvaart-ondernemers zich bij herhaling en met groote beslistheid heeft uitgesproken vóór Wijk bij Duurstede en tegen het G.V.-plan. Dit is trouwens een fout, waaraan niet alleen Ir. Ramaer, maar ook vele andere ingenieurs van den R.W. zich hebben schuldig gemaakt. Van die zijde doet men het vaak voorkomen, alsof de Rijnverbinding van Amsterdam uitsluitend een waterstaatkundig vraagstuk zou zijn, maar dit is slechts ten deele het geval; vooral wat de keuze van het tracé betreft, is het zeker voor de grootste helft een nautisch vraagstuk en een vraagstuk van Rijnvaartpraktijk.

In de allereerste alinea van hoofdstuk I begint de schrijver met den Amsterdamschen handel lof toe te zwaaien over hun „koopmans-genie” en hun „kijk op den wereldhandel”. Daar de schrijver in zijn brochure telkens — zij het ook ten onrechte — *Rijnhandel* en *Rijnvaart* dooreen gebruikt (ieder deskundige weet, dat dit geen woordzifterij is, maar dat het geheel verschillende begrippen zijn), meen ik te mogen aannemen, dat ook de Rijnvaart-ondernemers in deze vleiende beoordeeling begrepen zijn en in deze veronderstelling wordt ik versterkt, omdat de schrijver mij op blz. 40, waar hij de samenstelling der commissie-Limburg vermeld, „een koopman” noemt. Ware het anders en bedoelt de schrijver alleen de Amsterdamsche kooplieden in engeren zin, dan zou de bedoelde eerste alinea niet veel verband houden met het behandelde onderwerp, want het is voldoende bekend, dat de plaatselijke Amsterdamsche kooplieden maar weinig te maken hebben met het massale transitovervoer, waarvan Amsterdam na voltooiing van het nieuwe kanaal een proportioneel aandeel tot zich hoopt te kunnen trekken. Degenen, die hierover te beslissen hebben, wonen elders.

¹⁾ Ook Dr. Wentholt heeft dit uitdrukkelijk erkend in zijn verslag op blz. 31 § 5 sub 2o. en later nog eens niet minder positief in een nota van 12 October 1927. Later, bij het maken van zijn plan voor een kanaal door de G. V. schijnt Dr. Wentholt dit te zijn vergeten, maar het staat gelukkig zwart op wit.

Aannemende dus, dat Ir. Ramaer overtuigd is, dat de Amsterdamsche Rijnvaart-ondernemers eenigen kijk hebben, zool niet „op den wereldhandel” dan toch tenminste „op hun eigen bedrijf”, moet het des te meer verwonderen, dat de schrijver dien kijk niet alleen volstrekt negeert, maar dat hij zelfs — ofschoon leek op Rijnvaartgebied — een advies geeft; dat daar lijnrecht tegenin gaat.

20. De zeer belangrijke kwestie van het kostenverschil tusschen het plan W. b. D. en het plan G. V., dat — bij een gelijkwaardige verbetering van de binnenvaart tusschen Amsterdam en de Lek bij Vreeswijk — niet minder dan rond 21 millioen bedraagt, nl. f 56 millioen en f 77 millioen (zie de laatste berekening van Ir. Köhler in het Technisch Gemeentebled van November, Overdruk blz. 28—40), wordt in het geheel niet aangeroerd.

30. — Deze grief staat in nauw verband met de vorige. — Het wordt door den schrijver voorgesteld, alsof er alleen een keus gedaan moet worden tusschen een kanaal door de Geldersche Vallei en een langs Wijk bij Duurstede, maar deze voorstelling is onjuist, want aangezien het W. b. D.-plan f 21.000.000 minder kost, kan bij de keuze van dit kanaal, bovendien een kanaal gegraven worden door de G. V., dat aan alle gerechtvaardigde eischen van deze streek en van de toekomstige Z.O.-polder in de Zuiderzee ten volle voldoet. Dit kanaal voor schepen van 500 ton met sluisen van 100 M. lengte, 10 M. breedte en 2,5 M. diepte, aan te leggen tusschen den mond van de Eem en Wageningen en met een strook gronds voor latere verbredening, kost volgens de raming van Ir. Köhler hoogstens 8 millioen. Alle argumenten, die Ir. Ramaer in zijn brochure aanvoert ten gunste van het G. V.-plan, gelden dus evenzeer het kanaal naar W. b. D., omdat er dan ook een (kleiner) kanaal door de G. V. kan komen, alleen met dit verschil, dat er dan nog f 13.000.000 overblijft, die Minister Reymer ongetwijfeld zeer nuttig zal weten te besteden. Ik wijs b.v. slechts op de aanhangige kanaalplannen voor Twente en voor het Gooi, om van de Zuiderzeewerken maar niet te spreken!

Is het dan te veel gezegd, wanneer ik beweer, dat de keuze van het G. V.-plan een roekeloze geldverspilling zou beteekenen?

40. Ir. Ramaer verzuimt er de aandacht op te vestigen, dat bij uitvoering van het plan G. V. de geheele Rijnvaart (dus volle 100 pCt.) tot de Lek in ieder geval 2 sluisen zal moeten passeeren (bij Amersfoort en Wageningen), op een aantal dagen van het jaar nog een 3e (bij Muiderberg) en misschien zelfs nog een 4e (bij Schellingwoude), terwijl bij de keuze van het W. b. D.-plan, gewijzigd volgens het plan Mussert, nooit meer dan 1 sluis zal behoeven te worden gepasseerd (bij W. b. D.).

Voor het overgrote deel van de Rijnvaart zal het hierbij blijven, omdat dit na voltooiing van de normaliseering de Lek en Neder-Rijn zal volgen. Het veel kleinere gedeelte van de Rijnvaart, dat door het Betuwe-pand naar de Waal gaat (of omgekeerd); zal bij het W. b. D.-plan 2 sluisen ontmoeten, waarvan echter die bij Ravenswaay in den regel zal openstaan en dus geen oponthoud geeft. Gedurende de 30 à 45 dagen per jaar, dat deze sluis gesloten zal moeten zijn, d.w.z. bij waterstanden boven M.R., staat er 4,50 à 5 M. water op de Lek en Neder-Rijn en zullen dus opgaand ook de grootste Rijschepen deze route kunnen volgen, zoodat in de sluis bij Ravenswaay alleen gesloten zal behoeven te worden door de allergrootste schepen (een zeer gering aantal) en alleen afkomend! Door de 2e sluis in het Betuwe-pand bij Tiel moet steeds worden gesloten, maar dit is met de sluis bij Hien in het kanaalontwerp G. V. eveneens het geval. Ir. B. A. Verhey heeft wel in een vergadering der Kanaalvereniging de Geldersche Vallei op 5 Juni 1929 (zie blz. 55/56) uiteengezet, dat deze sluis bij Hien zou kunnen worden gemist en door een open rivierarm met een keersluis vervangen zou kunnen

worden, maar afgezien van de waterstaatkundige gevaren, die daaraan verbonden zijn, doch die buiten mijn gebied liggen, heeft de event. besparing van deze sluis voor de Rijnvaart slechts een zoo geringe betekenis, dat dit voordeel (indien het al technisch mogelijk is, wat ik sterk betwijfel) geheel in het niet verzinkt bij de nadeelen, die het G. V.-plan ten Noorden van de Lek aan alle schepen zal berokkenen.

50. Ten slotte de tijdsduur. Ir. Ramaer stelt de voltooiing van het G. V.-plan op 1940 (vroeger heeft Dr. Wentholt ons einde 1937 voorgespiegeld), maar deze 11 jaar zullen moeten worden vermeerderd met alle vertraging, veroorzaakt door „overmacht”, die Minister Van der Vegte bij zijn toezegging aan het Gemeentebestuur van Amsterdam uitdrukkelijk heeft voorbehouden. Hoelang dit zijn zal weet niemand, maar zeker is, dat de Amsterdamsche Rijnvaart van het G. V.-plan geen enkel voordeel zal hebben, voordat het in zijn geheel gereed is en voor de Scheepvaart geopend kan worden.

Daarentegen zal bij de keuze van het W. b. D.-plan de Scheepvaart dadelijk kunnen profiteeren van ieder onderdeel van het werk, naarmate het gereedkomt, terwijl het geheele plan, mits onmiddellijk aangevat en met spoed voortgezet, stellig niet later gereed zal zijn dan 1940, waarschijnlijk vroeger.

Dit voordeel is natuurlijk niet onder cijfers te brengen, maar het is voor iedereen, die bij de Rijnvaart betrokken is en die dagelijks met de thans bestaande moeilijkheden te kampen heeft, van overwegende betekenis.

* * *

Ir. Ramaer besluit hoofdstuk II, nadat hij de beslissing in den Amsterdamschen Raad van 4 April 1929 heeft vermeld, waarin het voorstel van B. en W. met 21 tegen 20 stemmen werd aangenomen, met de opmerking: „Hiermede is een beslissing gevallen, waartegen de volksvertegenwoordiging zeker geen bezwaar zal hebben.” Ik zou deze uitspraak niet gaarne onderschrijven, want het komt mij voor, dat Ir. Ramaer daarmee de volksvertegenwoordiging geen compliment maakt. Wie de discussiën in den Raad leest, die aan de beslissing van 4 April 1929 zijn voorafgegaan, zal duidelijk zien, dat deze beslissing Amsterdam tegen zijn wil is afgedwongen, omdat Minister Van der Vegte formeel weigerde het plan Wijk bij Duurstede aan de Staten-Generaal voor te stellen, ofschoon hij wist, dat en het Gemeentebestuur, en de Kamer van Koophandel en alle Rijnvaartbelanghebbenden bij herhaling in de meest besliste bewoordingen hun voorkeur voor het W. b. D.-plan hadden uitgesproken. Zelfs de overgrote meerderheid van de 21 raadsleden, die vóór het voorstel van B. en W. stemden, deden dit niet uit voorkeur voor het G. V.-plan, maar alleen omdat zij de verantwoordelijkheid voor een langer uitstel niet wilden dragen en zich dus maar noodgedwongen schikten in den ministerieelen dwang.¹⁾

Ik kan mij een volksvertegenwoordiging denken, die tegen een dergelijke behandeling van de hoofdstad des lands, waar het de behartiging van een hare levensbelangen geldt, ernstig bezwaar heeft, die haar zelfs ongeoorloofd acht en ik zou Ir. Ramaer wel eens deze vraag ter overdenking willen voorleggen: Wie zou zulk een volksvertegenwoordiging durven maken?

Dat onze Tweede Kamer een aantal van dergelijke volksvertegenwoordigers onder hare leden telt, is mij tot mijn groote vreugde ondubbelzinnig gebleken uit de discussiën bij de behandeling van de Waterstaatsbegroting op 28 November ll. Dit feit, zoowel als het antwoord van Minister Reymer, geven mij goeden moed, dat ten slotte toch nog aan Amsterdam in zake hare verbinding met den Rijn recht zal worden gedaan en wanneer dan daarnaast de Geldersche

¹⁾ De juistheid hiervan is onlangs op afdoende wijze aangetoond doordat de Amsterd. gemeenteraad zich op 3 dezer met 31 tegen 8 stemmen nogmaals vóór het kanaal langs Wijk bij Duurstede heeft uitgesproken.

Vallei het kleinere kanaal krijgt, dat zij behoeft en dat ieder Nederlander haar van harte gunnen zal en ook de Linge-verbetering tot stand komt, volgens het plan van de commissie-Lely (geraamde kosten voor het Rijk slechts f 3.500.000) dan zal er nog ca. f 9.500.000 *minder* zijn uitgegeven dan voor het Geldersche Valleikanaal en de verbetering van het Merwedekanaal tot Vreeswijk *alleen* noodig zou zijn!

Dan zal derhalve heel Nederland reden hebben tot blijdschap, alle belastingbetalers inclus.

A. DONKER.

EEN NIEUWE DRUK OP HET WINKELBEDRIJF?

Mr. L. Rijken te 's-Gravenhage schrijft ons:

Het werktijdenbesluit voor winkels, dat op 1 Januari 1930 in werking zal treden, bepaalt, dat, behalve gedurende den wekelijkschen rustdag, een arbeider, die in een winkel arbeid verricht, bovendien op een dag der week geen arbeid mag verrichten vóór of na 1 uur des middags. Het werktijdenbesluit schrijft niet voor, welke ochtend of welke middag voor dezen halven vrijen dag bestemd moet worden.

Dit heeft aan de verschillende organisaties van winkelpersoneel aanleiding gegeven om tot een aantal gemeentebesturen het verzoek te richten bij verordening de rijksregeling zoodanig aan te vullen, dat voor den halven vrijen dag de Dinsdagmiddag wordt aangewezen, en gedwongen winkelsluiting voor alle winkels op dien middag in te voeren.

De wenschelijkheid van dezen maatregel wordt bevestigd aan de hand van de volgende argumenten:

1o. de naleving van het voorschrift betreffende den halven vrijen dag zal beter en gemakkelijker controleerbaar zijn, wanneer alle winkels gedurende een zelfden halven dag per week gesloten moeten zijn.

2o. het personeel heeft meer aan een vrijen middag dan aan een vrijen morgen, omdat, in aansluiting aan den avond, een vrije middag een langeren onafgebroken vrijen tijd geeft.

Het wil mij voorkomen, dat het eerstgenoemde argument voorshands geen argument voor den gevraagden maatregel is. Immers, nog niet is gebleken, dat het rijksvoorschrift zonder invoering van het nieuwe controlemiddel ernstig wordt ontboden, en evenmin is duidelijk gemaakt, dat een zoodanige ontduiking te vreezen valt. Integendeel kan aangenomen worden, dat het toezicht op de naleving van het werktijdenbesluit voor winkels geenszins tot de moeilijkste werkzaamheden van de Arbeidsinspectie zal gaan behooren. Men vergelijkte deze taak maar eens met de controle op den arbeidsduur in fabrieken, waarin met verschillende ploegen gewerkt wordt, in continubedrijven en dergelijke inrichtingen.

Thans dient onderzocht te worden, welke nadeelen de gevraagde uitbreiding der gedwongen winkelsluiting met zich mede zou brengen.

Voor diegenen, die zich principiële kanten tegen iedere Overheidsbemoeiing met de winkelsluiting, is het antwoord al zeer gemakkelijk. Immers alle argumenten, die sedert jaren tegen gedwongen winkelsluiting worden aangevoerd en die ik hier niet zal herhalen, kunnen ook hier dienst doen. Doch ook zij, voor wie de onthouding van de Overheid in dit opzicht geen axioma is, zullen moeten erkennen, dat de verlangde verordening de volgende bezwaren met zich mede zou brengen:

1o. Nu het ontwerp van wet op de winkelsluiting den halven vrijen dag niet fixeert door op zekeren ochtend of middag gedwongen winkelsluiting voor te schrijven, zou het stelselloos zijn zulks thans bij verordening wel te doen, met de kans, dat een en ander binnenkort na eventuele aanneming van het wetsontwerp weer vervalt.

2o. Het spreekt vanzelf, dat voor de eene branche sluiting op Dinsdagmiddag het meest gewenscht zou zijn, terwijl voor andere branches sluiting op dien middag juist zeer ongeschikt zou komen. Differen-

tiatie naar branches is niet wel mogelijk, omdat talrijke winkels niet tot één branche gerekend kunnen worden. Bovendien geeft de branche hier niet altijd den doorslag, doch dikwijls ook de ligging en talrijke toevallige omstandigheden.

3o. Vele — vooral grootere — winkeliers zullen er de voorkeur aan geven een zoodanig aantal personeel in dienst te hebben, dat het den halven vrijen dag om de beurt kan genieten zonder dat het bedrijf een halven dag komt stil te liggen. Een zoodanige regeling wordt door de gevraagde voorziening onmogelijk gemaakt.

4o. Wil men niet in grove onbillijkheden tegenover de winkeliers vervallen, dan zal ook het venten op den halven dag, waarop tot winkelsluiting gedwongen wordt, verboden moeten worden. Voldoening aan het verzoek der personeelbonden zou dus ook de financieel zeer zwakke groep der venters treffen.

5o. Het fixeeren van den beloofden vrijen halven dag op Dinsdagmiddag brengt een speciale onbillijkheid tegenover de Israëlieten mede. Het belet hen, die den geheelen Zaterdag sluiten, aan hun Joodsch personeel den halven vrijen dag te geven op den Zondag, hetgeen hun natuurlijk het best past, omdat deze de slapste dag is.

Vergelijkt men nu de hierboven genoemde voordeelen en bezwaren, dan is het niet moeilijk om tot de conclusie te komen, dat deze laatste aanzienlijk zwaarder wegen dan het voordeel van een scherpere controle op de naleving van een bepaling uit het werktijdenbesluit voor winkels, een scherpere controle, waarvan de noodzakelijkheid nog slechts hypothetisch en zelfs onwaarschijnlijk is. Rest dan de kwestie van den langeren onafgebroken vrijen tijd. Maar hadden de bonden nu niet zelf kunnen inzien, dat tegenover dit klein gewin een zoer onevenredige schade voor talloze bedrijven zou komen te staan?

Het vertrouwen bestaat echter, dat de gemeentebesturen het wel zullen inzien en dat zij de adviezen van de Kamers van Koophandel, die, voorzover zij zich hebben uitgelaten over deze aangelegenheid, alle op een afwijzend standpunt stonden, zullen volgen.

DE RIJWIELVOORZIENING IN ONS LAND — EEN RECTIFICATIE.

Ir. S. van Hoogstraten te 's-Gravenhage schrijft ons:

Door het Centraal Bureau voor de Statistiek werd ik er opmerkzaam op gemaakt, dat in mijn artikel over de rijwielvoorziening in ons land in de opgave omtrent de vervaardiging van rijwielen een onjuistheid voorkomt, waar er toch naast de rijwielfabrieken nog een aantal (49) zoogenaamde montage-inrichtingen bestaat, die weliswaar zelf geen frames bouwen, maar toch uit door anderen geleverde frames rijwielen in elkaar zetten, en dat van deze inrichtingen de productie eveneens meer dan 500 rijwielen per jaar bedroeg. Deze opmerking is volkomen juist: van de totaal vervaardigde 370.400 rijwielen kwamen er dus niet 180.000; zooals ik ten onrechte vermeldde, maar 92.500 tot stand in bedrijven met een productie kleiner dan 500 stuks per jaar. Of ik het recht had, van „eenzame afzondering” en „eenmansbedrijven” te gewagen (het spreekt wel vanzelf dat deze benamingen niet aan de officieele publicaties ontleend zijn), moge uit onderstaande cijfers blijken:

Men telde in ons land in 1928 (zie de Statistiek van Voortbrenging en Verbruik, Aflevering 5, jaargang 1929) niet minder dan:

A. 37 fabrieken met een gezamenlijke productie van 205.200 rijwielen,

B. 49 montage-inrichtingen met een gezamenlijke productie van 72.700 rijwielen,

C. diverse inrichtingen met een gezamenlijke productie van 92.500 rijwielen.

Van de 49 montage-inrichtingen bedroeg de productie dus gemiddeld 1483 stuks, terwijl de verdere,

onder *C* genoemde bedrijven — hetzij fabriek, inrichting of werkplaats — tezamen nog de overige 92.500 rijwielen leverden. Daar de opgaven *A* en *B* alleen betrekking hebben op ondernemingen met een jaarproductie van 500 of méér rijwielen, komen de overige 92.500 dus uit bedrijven met een kleinere jaarproductie. Voor de vervaardiging van deze 92.500 rijwielen zijn dus nog minstens 185 bedrijven noodig.

Afgezien echter van deze 185 bedrijven of meer, zijn er dus in ons land $37 + 49 = 86$ ondernemingen, die tezamen 277.900 rijwielen vervaardigen. Het jaar op 280 werkdagen gerekend, beteekent dit een gezamenlijke dagproductie van iets minder dan 1000 stuks.

Wanneer het technisch mogelijk is — zooals in het vorige artikel werd vermeld — in één enkel bedrijf 2500 rijwielen per dag te vervaardigen, is het mij vooralsnog niet duidelijk, waarom wij ons in ons bij uitstek op rijwielen aangewezen land, de weelde van 86 bedrijven moeten veroorloven, die tezamen de helft van deze dagproductie nog niet bereiken.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand November 1929, afzonderlijk en vereenigd met die der vorige maanden van 1929 in vergelijking gebracht met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van 1928.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand *f* 46.375.600 op tegen *f* 42.552.700 in November 1928 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van *f* 3.822.900. De totale opbrengst in de afgelopen maand overtrof voorts de raming met een bedrag van *f* 7.113.500.

De totaal-opbrengst over de eerste elf maanden van dit jaar bedroeg *f* 464.381.500, d.i. *f* 15.903.200 meer dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. Ook de raming werd in bedoelde periode overschreden en wel met *f* 32.498.600.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoonen de vermogensbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de rechten op den invoer, het statistiekrecht, de zout-, de geslacht-, de bier-, de suiker- en de tabakaccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de rechten en boeten van registratie, de rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking, de domeinen, vaarten en wegen en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de grondbelasting, de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de wijn- en de gedistilleerdaccijns en de rechten en boeten van zegel. In het algemeen genomen was de loop der middelen in de afgelopen maand dus gunstig, al mag hierbij niet worden over het hoofd gezien, dat in het verkregen accres voor niet minder dan bijna *f* 2,2 miljoen door de successierechten werd bijgedragen.

De groep der directe belastingen maakte een minder goed figuur. De grondbelasting gaf een daling in opbrengst te zien van *f* 150.300, waaraan, na de ruime baten, die dit middel in de voorafgaande maanden opleverde, intusschen niet veel beteekenis mag worden gehecht. Gerekend over 11 maanden kwam in het loopende jaar toch nog *f* 348.100 meer binnen dan in 1928, terwijl de raming in dat tijdvak met *f* 1.863.200 werd overtroffen. Zelfs werd reeds *f* 81.100 ontvangen boven het geheele voor 1929 geraamde opbrengstcijfer. Dit bewijst echter niet, dat dit cijfer per slot van rekening zal blijken te zijn bereikt, daar in December de einduitkeering van de bemalingsbelasting en van de provinciale en gemeente-opcenten pleegt plaats te hebben, welke uitkeering de maandopbrengst doorgaans overtreft.

Ook de personeele belasting liep in opbrengst terug. Het decrees bedraagt *f* 84.400. Wat hierboven ten aanzien van de grondbelasting werd opgemerkt, geldt echter ook hier. De ontvangst over het tijdvak Januari t./m. November 1929 overtreft, dank zij den

in de vorige maanden verkregen voorsprong, zoowel de opbrengst der eerste elf maanden van 1928 (met *f* 207.000) als 11/12 der raming (met *f* 5.135.900), terwijl reeds *f* 3.258.900 boven de geheele raming kon worden geboekt.

In tegenstelling met de vorige maand leverde de inkomstenbelasting ditmaal een mindere bate op dan in het vorige jaar. De teruggang beliep *f* 337.100. De gemiddelde maandraming werd echter met *f* 2.859.800 overschreden. Bij vergelijking van de opbrengsten over de eerste elf maanden van 1928 en 1929 blijkt, dat de ontvangen bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden verdeeld:

	Jan. t/m. Nov. 1928	Jan. t/m. Nov. 1929
1925/26....	<i>f</i> 850.300	—
1926/27....	„ 3.393.400	<i>f</i> 503.600
1927/28....	„ 62.410.900	„ 1.876.700
1928/29....	„ 18.675.100	„ 53.769.400
1929/30....	—	„ 20.156.800
Totaal ..	<i>f</i> 85.329.700	<i>f</i> 76.306.200

In totaal bedroeg de daling in de eerste elf maanden *f* 9.023.500, hetgeen voor een groot deel is toe te schrijven aan de verlaging van het tarief bij de wet van 15 Maart 1928 (Staatsblad No. 62), waarvan de werking in de eerste maanden van 1928 nog niet kon worden gevoeld. Het nieuwe belastingjaar (1929/1930) viel iets voordeliger uit en leverde een surplus op van *f* 1.481.500. Overigens was de loop van dit middel niet onbevredigend, daar 11/12 der raming met *f* 2.972.800 werd overschreden, waaruit mag worden afgeleid, dat de voor 1929 geraamde *f* 80.000.000 naar alle waarschijnlijkheid ruim zal worden bereikt.

De vermogensbelasting gaf een hoogere ontvangst dan in November 1928 (*f* 46.300 meer). Ook op zichzelf beschouwd was de opbrengst (*f* 335.400 boven de gemiddelde maandraming) gunstig. Door dit bevredigend resultaat kwam de opbrengst der afgelopen maanden thans zoowel boven die van hetzelfde tijdperk van 1928 als boven 11/12 der raming uit (met respectievelijk *f* 1.860.400 en *f* 195.700). De vooruitgang zit voornamelijk in het dienstjaar 1928/1929 (voor *f* 1.614.300). Ook ten opzichte van dit middel mag veilig worden aangenomen, dat de voor 1929 geraamde ontvangst ad *f* 13.500.000 wel zal worden verkregen.

Opvallend blijft het ruime vloeien der dividend- en tantiëmebelasting, welke in de afgelopen maand opnieuw een stijging in opbrengst te zien gaf (van *f* 253.100), waardoor de ontvangsten over de eerste elf maanden van dit jaar *f* 4.535.000 stegen boven die van dezelfde maanden van 1928 en *f* 2.820.700 boven 11/12 der raming. Zelfs kwam tot dusver al *f* 1.154.000 meer binnen dan het geheele voor 1929 geraamde bedrag, een resultaat, dat uiteraard tot tevredenheid stemt.

Ook de rechten op den invoer bleven zich in stijgende lijn bewegen. Het surplus bedroeg ditmaal *f* 492.000 boven de inkomst van November 1929, terwijl *f* 526.900 meer dan de gemiddelde maandraming werd ontvangen. Het oplopen der prijzen van verschillende belaste goederensoorten alsmede het levendiger handelsverkeer vormen hier beide een factor van beteekenis. De loop van het statistiekrecht houdt met dien van de invoerrechten gelijken tred; in de afgelopen maand kwam *f* 4.100 meer binnen dan in November 1928 en *f* 20.200 boven 1/12 der raming. Vergelijking van de opbrengsten over de eerste elf maanden valt eveneens bij beide middelen in het voordeel van 1929 uit; bij de invoerrechten bedroeg de stijging *f* 4.114.700 ten opzichte van de ontvangst in Januari t./m. November 1928 en *f* 5.400.900 ten aanzien van de raming; bij het statistiekrecht bedroegen deze cijfers *f* 88.700 en *f* 183.000. Aan invoerrechten werd reeds *f* 234.200 meer geïnd dan de geheele jaarraming.

Van de accijnzen bracht de zoutaccijns *f* 12.700.

méer in de schatkist, waardoor de in de eerste maanden van het jaar onstane achterstand bijna geheel werd ingehaald (op f 2.300 na). Ook de geslachtaccijns leverde een surplus boven November 1928 (van f 114.100). De stijging, welke reeds geruimen tijd is waar te nemen, vindt haar oorzaak in het afnemend verbruik van het dure varkensvleesch en den dalenden invoer van buitenlandsch bevroren vleesch, waardoor meer behoefte ontstaat aan inlandsch rundvleesch, waarvan accijns betaald wordt. Het hieruit voor de schatkist voortvloeiend voordeel bedroeg, gerekend over elf maanden, niet minder dan f 1.214.000. De wijnaccijns gaf ditmaal een mindere bate van f 15.000; de eerste en tweede maand van elk kwartaal zijn voor dit middel evenwel van weinig betekenis. Door de lage ontvangst der afgelopen maand daalde de opbrengst over de eerste 11 maanden f 1.700 beneden die van hetzelfde tijdvak van 1928. Naar te verwachten was, wees de gedistilleerdaccijns opnieuw een teruggang aan; het decrees bedroeg f 1.059.300. Toch valt de daling, bij nauwkeuriger analyse van den middenstaat, nog bijzonder mee. De maand November telde nl. in 1928 vijf verschijndagen van den krediettermijn tegen vier in 1929. Tot dusver kwam in 1929 f 8.521.800 minder binnen dan in de eerste elf maanden van het vorige jaar, waarin de met Maart jl. in werking getreden verlaging van het tarief met 40 pCt. tot uitdrukking komt. In vergelijking met de raming was de teruggang nog grooter; dit is echter verklaarbaar, daar het voor 1929 geraamde opbrengstcijfer niet met het oog op de tot stand gebrachte tariefsverlaging is herzien. Het hier bracht ditmaal weer méér op (f 139.100), waardoor de voor dit middel belangrijke ontvangst van f 1.493.500 kon worden geboekt. Ook de suikeraccijns wees weer een hooger opbrengstcijfer aan; niet-tegenstaande de ruime ontvangsten in de voorafgaande maanden, werd thans weer een sterke stijging (van f 592.400) waargenomen, waardoor de inkomst der eerste elf maanden f 1.301.300 klom boven die van dezelfde periode van het vorige jaar. Wat tenslotte den tabakaccijns betreft, ook deze liet een niet onbelangrijk accres zien (van f 325.000); gerekend over elf maanden kwam f 2.942.600 meer binnen. Vermoedelijk is dit te danken deels aan de verbeterde controlemaatregelen, deels aan de prijsverhoging van verschillende rookartikelen, in het bijzonder van de sigaren.

Een vergelijking van de opbrengst der accijnzen over de eerste elf maanden van 1928 en 1929 en met de raming leidt tot het volgende resultaat:

	Opbrengst 11 m. 1928	Opbrengst 11 m. 1929	Raming 9 m. 1929
Zout	f 1.796.300	f 1.793.900	f 1.833.300
Geslacht....	„ 10.020.900	„ 11.234.900	„ 10.083.300
Wijn	„ 2.149.800	„ 2.148.100	„ 2.429.200
Gedistilleerd	„ 40.636.500	„ 32.114.700	„ 41.250.000
Bier	„ 13.438.900	„ 13.772.900	„ 12.833.300
Suiker	„ 42.578.600	„ 43.879.900	„ 43.358.300
Tabak	„ 21.396.900	„ 24.339.600	„ 21.541.700

De geslachtaccijns bracht al meer op dan voor het geheele jaar 1929 werd geraamd (f 234.900).

De belasting op gouden en zilveren werken gaf een surplus van f 6.000. Vergeleken over elf maanden is een vooruitgang te constateeren van f 6.000.

De zegelrechten vertoonden in de afgelopen maand eene daling in opbrengst (van f 339.700), die slechts voor een deel (f 80.300) aan een trager vloeien der beursbelasting was te wijten. De eerste maanden van dit jaar zijn voor dit middel echter zoo gunstig geweest, dat de ontvangsten over elf maanden die van hetzelfde tijdvak van 1928 met f 583.400 en 11/12 der raming met f 1.920.400 te boven gaan.

Gunstiger was de loop der registratierechten, welke een vooruitgang van f 1.493.800 aanwezen; gerekend over elf maanden beliep het voordeelig verschil voor het loopende jaar f 6.483.700, terwijl de raming in dat tijdvak met f 5.898.500 werd overtroffen. Reeds

werd f 3.648.500 meer ontvangen dan de totale raming.

De successierechten gaven opnieuw een sterke stijging te zien; het accres bedroeg f 2.192.500 en is toe te schrijven aan de abnormaal vele sterfgevallen in de maand Februari van dit jaar, gevolg van den strengen winter. De in Februari verschuldigd geworden successierechten vervallen nl., in verband met het tijdstip van aangifte, grotendeels in de maand November. In de eerste elf maanden kwam f 9.182.100 meer binnen dan in denzelfden tijd van 1928; voorts werd 11/12 der raming met f 10.213.000 en de totale raming met f 7.046.300 overschreden.

De domeinen gaven f 118.800 méér door toevallige omstandigheden en de loodsgelden f 18.900. Gerekend over elf maanden leverde laatstgenoemd middel f 110.900 meer dan in 1928, en f 63.500 boven 11/12 der raming.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” vertoonden ditmaal een kleine vermindering en kwamen van f 8.352.100 op f 8.347.400. Van laatstgenoemd bedrag was ruim f 5.120.000 aan de Verdedigingsbelastingen te danken. Gerekend over elf maanden viel een stijging waar te nemen van f 73.877.500 tot f 78.364.700. In dien tijd gaven de zegelrechten van buitenlandsche effecten f 89.900 minder te boeken, hetgeen op een vermindering der emissies van buitenlandsche fondsen wijst.

Voor het „Wegenfonds” kwam in de afgelopen maand f 486.400 binnen tegen f 361.100 in November 1928. Van eerstgenoemd bedrag komt f 467.900 op rekening van de wegenbelasting en de rest of f 18.600 werd bijgedragen door de rijwielbelasting. In de eerste elf maanden kwam aan het Wegenfonds ten goede f 15.565.400, waarvan f 9.091.700 wegenbelasting en f 6.473.700 rijwielbelasting. In het vorige jaar bedroegen de beide laatstgenoemde opbrengstcijfers onderscheidenlijk f 7.687.200 en f 5.624.600. Neemt men tenslotte in aanmerking, dat in 1928 slechts 90 pCt. van de werkelijke opbrengst der rijwielbelasting ten voordeele van het Wegenfonds is geboekt, dan blijkt, dat in het loopende jaar bijna 90.000 rijwielplaatjes meer zijn verkocht dan in de eerste elf maanden van 1928.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE TOESTAND IN DE VEREENIGDE STATEN.

Dr. W. L. Valk te Chicago schrijft ons:

In het voorjaar van 1929 had men hier kunnen inzien, dat een crisis te verwachten was. Slechts enkelen zagen dit in; weinigen durfden het openlijk te zeggen en de enkeling, die een waarschuwend woord deed hooren, werd niet au sérieux genomen. In het begin van den zomer was de loop der dingen reeds zoo, dat sommigen der beste voorspellers met zekerheid een „recessie” aankondigden. In den loop van den zomer, toen de „recessie” in het zakenleven al in vollen gang was en iedereen haar kon waarnemen, bleven de organen der publieke opinie van prosperiteit getuigen, totdat, laat in den herfst, zelfs de beurs de situatie ging inzien. Toen de beurs ineens stortte, bleven de kranten en periodieken van welvaart spreken. De winsten van het *vorige* jaar en eenige indices, die eerst later de dalende beweging volgen, moesten dit bewijzen, en velen voelden zich weder gerust, wanneer rondom verzekerd werd: „business is sound”. Weldra zal ook „men” weten, dat er iets niet geheel in orde is.

Daartegenover staat, dat de grootsche poging van president Hoover en de bankiers, om het economisch leven hier voor ineensstorting te behoeden een nieuwen factor van vertrouwen schept, en ook stellig niet zal nalaten, op de feiten eenigen invloed uit te oefenen. Zij, die weten wat een dislocatie van het zakenleven beteekent, zijn niet zoo naïef, te denken, dat een zekere hoeveelheid „ingenieursarbeid” bij den tegenwoordigen stand der dingen een depressie kan voorkomen.

Maar het is zeer waarschijnlijk, dat door dit ingrijpen eenige factoren in de situatie veranderd worden, die van groote beteekenis zijn.

Om te beoordeelen, wat gedaan kan worden en wat voor uitwerking de genomen maatregelen kunnen hebben, moeten wij den toestand aan een nader onderzoek onderwerpen. Laten wij aanvagen met de beurs, die zoo in het centrum der belangstelling gestaan heeft en die door zooveel als een goeden voorspeller van het komende gebeuren opgevat wordt. Wie de beurscijfers van 1929 goed gevolgd heeft, weet dat men geenszins met een algemeene stijging over het geheele jaar te doen gehad heeft. De markt was selectief en de hausse op een beperkt gebied onttrok een partieele baisse aan het oog. Waarschijnlijk is door „insiders” geleidelijk een groot quantum aandeelen verkocht en voor een groot deel overgenomen door speculanten. Door deze concentratie op een kleine groep „leaders” werd de markt buitengewoon gevoelig voor ongunstige ontwikkelingen in de betreffende industrieën, waarbij nog kwam, dat de speculatiewoede de koersen opgedreven had tot een peil, dat geen verstandig man kon motiveeren. De makelaarsleeningen stegen tenslotte sterker dan de waarde der aandeelen, ook indien rekening gehouden werd met nieuwe emissies, wat naar alle waarschijnlijkheid aanduidt, dat de aandeelen steeds meer in zwakkere handen kwamen.

Hoe stond het intusschen met de veelgeloofde prosperiteit? Het was aan geen twijfel onderhevig, dat ook deze sterk gelocaliseerd was. Toen de cijfers voor electriciteit, ijzer en automobielen nog steeds stegen, waren er reeds andere industrieën, die in de prosperiteit slechts matig deelden, en daaronder waren zeer belangrijke industrieën. De automobielenindustrie was reeds lang onzeker en haar aandeelen zijn in den loop van 1929 belangrijk gedaald. De geregelde vernieuwing van modellen maakt echter, dat deze industrie vol verrassingen is, en temeer, omdat in een statistische reeks een periode van weifeling dikwijls aan een periode van daling voorafgaat, heeft het eenigen tijd geduurd, voordat men definitieve conclusies durfde te trekken. Ook thans moeten wij daarmede voorzichtig zijn en er is nog niet voldoende evidentie, om te concludeeren, dat men met een definitief tot staan komen der automobielenindustrie te doen heeft; er zijn zelfs redenen, om een gunstiger ontwikkeling te verwachten.

De ijzer- en staalindustrie, waarvan de automobielenindustrie de voornaamste afnemer is (in 1928 ging, naar men mij mededeelde, 14 pCt. van de productie der ijzer- en staalindustrie naar de automobielfabrieken) reageert nu natuurlijk op den teruggang van de auto-industrie. Desniettemin is het misleidend teveel aandacht te besteden aan deze cijfers, omdat men in werkelijkheid te doen gehad heeft met een teruggang van de industrie *in haar geheel*. Ook dit had men kunnen weten en heeft men gedeeltelijk geweten, wat o.a. blijkt uit het feit, dat een tweede belangrijke groep van aandeelen, die van den kleinhandel, althans in de eerste helft van het jaar, in prijs daalde. Daartegenover staat, dat deze daling in de koersen der aandeelen van auto-industrie en kleinhandel later weer voor een stijging plaats maakte, wat velen misleid moet hebben.

De stijging van den omvang der productie is reeds in Juli tot staan gekomen; de daling is wel zeer verschillend geweest in de verschillende industrieën, maar zij treedt bij bijna allen op en zoo er twijfel kon zijn over een algemeene daling, van een voortgang der stijging kon niemand meer spreken. Tegelijk daalden echter de prijzen. Met de mineralen staat het iets beter, doch van een markante stijging kan ook daar niet gesproken worden.

Gelijk bekend is, was de bouwindustrie reeds lang slecht. Half 1928 ontstond een malaise in het bouwen van woonhuizen; begin 1929 verflauwde ook de vraag voor commercieele, en spoedig daarna ook de industriele vraag naar gebouwen.

Wanneer men de cijfers beziet, welke de Federal Reserve Board publiceert betreffende den omzet van den kleinhandel, blijken deze reeksen, ook na de eliminatie van seizoenschommelingen, wel zeer onregelmatig te zijn, doch van een definitieve tendens tot stijgen is geen sprake.

Wat tenslotte de credietcijfers betreft, blijkt dat de credietcurven der centrale banken, wanneer men met alle omstandigheden rekening houdt, een soortgelijk verloop toonen, wat niet te verwonderen is. De omvang der credieten stijgt sterk in 1927-'28, doch begint in de lente van 1929 te dalen. Daarna treedt weer een stijging op, die echter niet zoo sterk als anders is, en kort duurt. De makelaarsleeningen zijn echter gestadig gestegen. Ook de emissies stijgen, doch als men rekening houdt met de financiering der investment trusts en de uitgiften, die slechts dienen tot vervanging van andere kapitaalverstrekkingen (de hooge rente maakt, dat men zooveel mogelijk ter vervanging van obligatiekapitaal, aandeelenkapitaal vraagt), is de stijging niet phenomenaar, en zij komt bovendien in het midden van 1929 tot staan.

De cijfers van het spoorwegverkeer blijven nog lang goed, en de indices van het betalingsverkeer worden door de speculatie dusdanig beïnvloed, dat zelfs de „outside debits”, de bankdebiteeringen buiten New-York, geen goede index voor het zakenleven meer zijn. De propagandisten van optimisme en prosperiteit hebben vooral deze cijfers gebruikt en misbruikt.

* * *

Een verklaring van dit alles is niet gemakkelijk te geven, wanneer men zich niet in diepgaande theoretische uiteenzettingen wil begeven. Wanneer ik desniettemin tracht, een verklaring te geven, dan spreekt het vanzelf, dat ik mij moet beperken tot het uitspreken van eenige stellingen, die wel aannemelijk gemaakt, doch in dit kort bestek niet bewezen kunnen worden. Ik behoud mij het recht voor, de hier behandelde problemen elders, in een algemeeneren vorm, aan een diepere theoretische beschouwing te onderwerpen.

Het is dan mijn meening, dat deze crisis in de eerste plaats een speculatiecrisis is en dat het vooral de hausse op de beurs geweest is, die de depressie veroorzaakt heeft. De speculatiekoorts heeft vooral op drie wijzen ruïneuze gevolgen gehad. In de eerste plaats, doordat zij het geld aan bepaalde bestemmingen onttrokken heeft. Verder omdat zij veel geld geïmmobiliseerd heeft, en tenslotte, omdat zij niet weinig bijgedragen heeft tot de stijging der interest.

Omdat elk van deze punten bestreden is, vereischen zij eenige toelichting. Een voorbeeld van onttrekking aan andere bestemmingen levert de analyse van de situatie in het bouwbedrijf. Niet zoozeer het feit, dat de interest hoog was, doch het feit, dat de menschen, verblind door de illusies van hooge winsten door speculatie, eenvoudig geen geld voor hypotheeken wenschten te geven, is een van de belangrijke oorzaken voor de moeilijkheden in het bouwbedrijf.

Wat het tweede punt betreft, de immobilisatie van het geld door het beursspel, kom ik schijnbaar in tegenspraak met het bekende argument van Prof. Cassel, dat de beurs slechts een kanaal is, waardoor het geld naar de industrie stroomt. Het argument van Cassel is, naar ik meen, in het buitenland met succes bestreden, en het komt mij voor, dat men niet ontkennen kan, dat er bij zulk een opvlaming der speculatiewoede een groot bedrag aan gelden moet zijn, die op, zij het dan ook kortstondige, belegging wachten. De groei dezer wachtende, en daardoor aan het verkeer onttrokken, gelden is niet voor meting vatbaar, doch het bedrag moet aanzienlijk zijn, en is waarschijnlijk vergroot door het oprichten van vele tusschenschakels in den vorm van investment trusts. Het is mogelijk, dat deze in de toekomst de gelden sneller zullen beleggen dan de menschen, die het geld nu aan hen geven, gewoonlijk gedaan hebben. Zeker

is dit echter niet en het omgekeerde is zelfs waarschijnlijk; maar in elk geval werkt de *oprichting* van zulke instituten allereerst geldbindend.

De stijging der interest als crisisfactor wordt sterk overdreven. Doch wanneer de rentabiliteit in een bedrijfstak door andere redenen reeds zwak is, kan de stijging der interest funeste gevolgen hebben. Nu waren er stellig vele zwakke plekken in het Amerikaanse economische leven, en hoewel eenige der zwakste bedrijfstakken weder herstellend waren, waren er nog vele andere, waarvan het groote publiek niet wist, dat zij zwak stonden, doch waarvan men kon weten, dat de rentabiliteitsbasis niet sterk was. En wanneer het nu bovendien nog mocht blijken, dat de automobiellindustrie de grens van haar uitbreiding bereikt heeft, moet de toestand zonder meer ernstig genoemd worden. Want deze was de leider van den vooruitgang, voor het publiek een symbool, en tevens een industrie, waarmede vele andere bedrijfstakken nauw verbonden waren.

* * *

Tot zoover over de gevolgen der hausse. Het spreekt vanzelf, dat de baisse ook gevolgen heeft en de verleiding is groot, te concludeeren, dat, nu de nadeelige gevolgen van de hausse op de beurs verdwenen zijn, het groote mechanisme weder moet functionneeren. Op den langen duur is dat natuurlijk waar, maar op het oogenblik corrigeert de baisse de gevolgen van de hausse nog niet en creëert zij andere onwenselijke situaties. De onttrekking van drie milliard dollar, die door makelaarsleeningen in het verkeer gebracht werden, aan het bedrijfsleven, op een moment dat een wederuitleening van deze bedragen niet gemakkelijk is, kan niet zonder gevolgen blijven en zal o.a. tot uitdrukking komen in een vermindering van de omloopsnelheid van het bankgeld, welke overigens reeds door het wegvallen der overspeculatie belangrijk zal dalen.

Het is nu niet langer de beurs, die het geld bindt, doch in plaats daarvan is een andere immobilisatie van geld gekomen, die eenigen tijd zal duren, en voor zoover deze tweede onttrekking de eerste in grootte overtreft, kan een verder effect op de goederenprijzen verwacht worden. Eenige milliard dollars is veel, zelfs in een land, waarvan het jaarlijksch inkomen op 89 milliard geschat wordt, en een prijsdaling van eenige procenten kan noodlottig zijn.

Daarnaast komen de psychologische gevolgen van de crisis, welke vooral voor de luxe-industrieën van belang zijn. De automobiellindustrie zal deze gevolgen voelen, en de velen, die op de beurs verloren hebben, zullen stellig hun verbruik beperken, ook wanneer dit niet strikt noodig is.

* * *

Tenslotte de vraag: Wat kunnen Hoover en de banken doen? Het antwoord hierop kan nu niet moeilijk meer zijn. De depressie *afwenden* kunnen zij natuurlijk niet, alleen reeds door het feit, dat zij er reeds eenige maanden is. Maar kunnen zij in korten tijd het mechanisme weer „aan den gang brengen”? Het komt mij voor, dat men deze vraag bevestigend kan beantwoorden, mits men het begrip: korten tijd, niet al te kort neemt. Hoover en de bankiers kunnen de psychologische depressie-oorzaken reduceeren en, dank zij de krachtige positie van het bankwezen hier, kunnen zij het geld goedkoop maken, wat zij reeds gedaan hebben. Dat zijn belangrijke dingen, want de psychologische en monetaire factoren spelen ongetwijfeld een belangrijke rol in het gebeuren tijdens de depressie en hebben een grooten invloed op den duur daarvan. Indien het lukt het vertrouwen te handhaven en de algemeene financieele toestand der bedrijven zoo is, dat geen credietcontractie verder te vreezen is, is het voornaamste probleem, in hoeveel tijd men de reeds teruggetrokken gelden weder in omloop kan brengen, en in hoever men de menschen weder spoedig tot „normale” gewoonten in het uitgeven van geld kan bren-

gen. Het feit, dat vele industrieelen aan president Hoover beloofd hebben, groote bestellingen te doen, zegt niets. Eenerzijds waren dit voor een groot deel bestellingen, die reeds vroeger beraamd waren, en anderszijds zal men hen moeten stopzetten, wanneer de consument niet afneemt.

Het groote probleem schijnt dus, hoe men het „rustende” of teruggetrokken geld weder in circulatie brengt. Hier moet de prognose eindigen, want niet alleen hangt dit van vele factoren af, die de best uitgeruste voorspeller niet kan voorzien, doch bovendien ontbreekt het ons nog aan voldoende materiaal, om een volledig beeld te verkrijgen van de algemeene condities betreffende de rentabiliteit der verschillende industrieën. Het is mogelijk, dat technische verbeteringen, organisatorische maatregelen, of uitvindingen nieuwe openingen voor het kapitaal doen ontstaan. Het is ook mogelijk, dat deze niet eens noodig zullen zijn, en dat de terugkeer tot „normale” gewoonten alleen reeds voldoende is, om het bedrijfsleven tot welvaart terug te brengen.

Chicago, 2 December 1929.

DE EXODUS DER BOEREN UIT SOWJET-RUSLAND.

De heer Paul Olberg, te Berlijn, schrijft ons:

De sterke drang tot emigratie van de in Sowjet-Rusland levende Duitsche boeren staat in het middelpunt der belangstelling niet slechts van Duitschland, maar van geheel Europa. Deze belangstelling is volkomen begrijpelijk. Het betreft hier een spontane massabeweging, welke haar oorzaken vindt in economische en politieke factoren van den eersten rang. De toedracht van deze kwestie is de volgende:

Meer dan 10.000 Duitsche kolonisten, wier leven één lange lijdensweg was, hebben hun dorpen in den steek gelaten en zijn naar de hoofdstad der Sowjet-Unie, Moskou, getrokken, waar zij zich tot de centrale macht voor de landverhuizing om hulp hebben gewend. Zij verklaarden, dat hun zware arbeid volkomen nutteloos was, dat zij niet in Siberië als honden wilden sterven en dat zij daarom liever voor de poorten van Moskou te gronde zouden gaan, dan weder naar hun hofsteden ergens in Sowjet-Rusland terug te keeren om daar den troosteloozen strijd om het bestaan voort te zetten.

Deze boeren vormen in zekeren zin de voorhoede van een groote emigratiebeweging. In de oude Duitsche boerennederzetting Slawgorod, ongeveer 450 KM. ten Oosten van Omsk, leven 30.000 boeren, die onmiddellijk zouden emigreeren, indien zij slechts in staat waren, hun belasting aan de Sowjetoverheid te betalen, teneinde vergunning tot emigratie te verkrijgen. Ook de Duitsche kolonisten in het Wolgabied loopen met dergelijke plannen rond.

In den Noordelijken Kaukasus en op de Krim leven ongeveer 800.000 Duitsche boeren, die herhaaldelijk een verzoek tot emigratie bij de Sowjetregering hebben ingediend. Al hun bemoeiingen waren echter vruchteloos.

900 Zweedsche kolonisten, waarvan de voorouders 250 jaar geleden in Zuid-Rusland een nederzetting hadden gevormd, slaagden erin, met behulp van Zweden, Rusland te verlaten. Zoo kunnen wij voortgaan met te verhalen, hoe duizenden en duizenden boeren van West-Europeesche afkomst, die onder verscheiden Czaren in meerdere of mindere mate middelen van bestaan hadden, onder het Bolsjewisme genoodzaakt zijn een nieuw vaderland te zoeken.

Onder het Czarisme had zeer zeker ook landverhuizing van boeren plaats. Maar bij deze emigraties gaven bijna uitsluitend overwegingen van godsdienstigen aard den doorslag. Thans spelen deze beweegredenen slechts een zeer ondergeschikte rol, en dan nog maar bij een gedeelte van de boeren. Zooals reeds werd vermeld, moet deze massavlucht aan economische en politieke oorzaken worden toegeschreven. De dictator zelf vatte op 7 November in de „Prawda” zijn programma als volgt samen:

„Het afgelopen jaar was het jaar van den grooten ommekeer op alle punten van den socialistischen staat. De omkeer voltrok en voltrekt zich als een vastberaden offensief van het Socialisme tegen de kapitalistische elementen in de stad en op het land. De partij wist den terugtocht in de eerste stadia der Nep doelmatig aan te wenden, om vervolgens den omkeer te organiseeren en met succes een offensief tegen de kapitalistische elementen te ontwikkelen.”

Een taal, die aan duidelijkheid niets te wenschen overlaat.

Dit zoogenaamde offensief tegen de kapitalistische elementen beteekent den terugkeer tot het catastrophale oorlogscommunisme, dat Lenin onder den druk des tijds en van de matrozen- en arbeidersagitatie moest liquideeren. De landbouwpolitiek van Stalin bestaat — om deze met enkele woorden te formuleeren — uit het in het leven roepen van een soort lijfeigenschap door middel der collectieve bedrijven, wier leden ten gunste van de machthebbende sociale groepen in de steden zullen worden uitgebuit; tegelijkertijd moet de verdeelde boerenstand ten gunste van deze zelfde kringen, speciaal van het Sowjet-regiment, door bepaalde belastingmaatregelen en confiscaties worden onteigend. Ten tijde van de graanbelasting (1918—1921) — verklaren de boeren — liet men nog iets voor ons over om te eten, nu perst men alles uit ons en verwijt ons bovendien, dat wij heimelijk voorraden achterhouden. Voorraden bestaan er echter niet meer, daar men ons alles heeft ontnomen.

Aan de hand van talrijke voorbeelden schetst de Duitse Prof. Dr. Auhagen (landbouwpolitiek), aanschouwelijk en overtuigend, met verwijzing naar de emigratie van de boeren uit Sowjet-Rusland, in het Sowjetgezinde tijdschrift „Osteuropa” de troosteloze toestanden op het Russische dorp als volgt: „Formeel berust de nieuwe methode (de organisatie van de collectieve bedrijven P. O.) op de eigen „vrijwillige” verplichting van de bodemgemeenschap, in werkelijkheid beteekent het de terugkeer tot dwanginvordering, tot „Prodraswerstka”, dus tot dat systeem, hetwelk ten tijde van het „oorlogscommunisme” het boerenbedrijf tot verval bracht en dat Lenin op 21 Maart 1921 afschafte.”

De dwangmethode van de Sowjetautoriteiten, om de laatste voortbrengselen aan den boerenstand te ontnemen, leidt in den regel tot overschatting van den oogst door de staatscommissies. Aan de boeren wordt een belasting opgelegd tot aflevering van graan, welke hoeveelheid meestal den geheelen oogst overtreft. En wanneer de aflevering niet volgens voorschrift plaats vindt, dan worden geldboeten tot het vijfvoudige bedrag van het achterstallige graan opgelegd. Bij niet-betaling volgt de beslaglegging op het vermogen en daarop de veiling. Op welke meedoozenlooze wijze zulks geschiedt, blijkt uit de volgende voorbeelden, die Prof. Auhagen aanhaalt:

„Bij dwangveiling b.v. op de Krim brachten op (een roebel = M. 2.16, 1 kopeke = Pf. 2.16; volgens de tegenwoordige koopkracht slechts ongeveer de helft): een dorschmaschine (8 P.K.) 25 roebel, paarden en koeien 3 roebel per stuk, kippen 1 kopeke, een bed met toebehooren 1 roebel, een divan 50 kopeken, een stoel 5 kopeken, hofsteden, waarvan de waarde 10.000—20.000 roebel had bedragen, in 4 gevallen: 20, 31, 54 en 100 roebel. In Siberië werd kort geleden een woonhuis voor 4 kopeken, een dorschmaschine voor 5 kopeken geveild; hier kan men niet slechts van spotprijzen spreken, zelfs de schijn van een veiling wordt niet eens staande gehouden.”

Over het lot van de kolonisten, die uit wanhoop hun dorp verlieten, zegt Prof. Auhagen:

„Wat wordt het lot van de verdreven ongelukkigen, zooover zij niet gekerkerd werden? Zij hebben vaak nog slechts datgene over, wat zij dragen. Overal armoede en in de eerste plaats vrees.

Wie de bannelingen bij zich opneemt, stelt zich bloot aan het gevaar, dat hetzelfde lot hem treft of aan boycot, welke hem van het betrekken van alle artikelen van de

coöperaties en op sommige plaatsen zelfs van het halen van water uit de gemeentebron uitsluit.

Die familie is gelukkig te prijzen, welke ergens veraf in een stal onderdak heeft gevonden. Een Duitser uit Zuid-Oekraïne roept in wanhoop uit: „Men eischt nu van mij nog meer — ik moet 1000 poed ter beschikking stellen; ik heb slechts 750 geogst en nu zegt men mij: „Indien u geen 1000 poed inlevert, dan maken wij proces-verbaal tegen u op en veilen uw have en goed.” Moeten wij dan verhongeren? Bedelen kan niemand meer. Er is geen brood meer. Er blijft niets anders over dan te verhongeren.”

Bijna even troosteloos is de toestand der kolonisten op de Krim en nog kritieker in Siberië. Er dient op gewezen te worden, dat de bedrijven van de Duitse boeren in Rusland op een gezonde en hechte basis waren opgebouwd. Zij werden steeds — en terecht — tot de ordelijke en welgestelde boerenbedrijven gerekend. Desondanks, of misschien juist daarom, heeft de onverbidde en kortzichtige politiek van Stalin van de laatste twee jaren ze geheel en al doen wankelen. Zoo worden onder den dekmantel van de bestrijding van den kulak, den rijken boer, de productiekrachten van den landbouw, de belangrijkste basis van de geheele volkshuishouding, vernietigd.

Verstrooid in de eindeloze gewesten, voeren de boeren van het reuzenrijk den strijd om hun treurig bestaan. Bij de Russische boeren komt gedurende de laatste jaren de ontevredenheid sterk tot uiting in toenemende handelingen van terreur tegen de agenten van de staatsmacht en in de vernietiging van de bedrijven van de aanhangers der Sowjets. De in beschaving hooger staande Duitse kolonisten konden zich aaneensluiten, teneinde met vereende krachten een oplossing in de emigratie te vinden. Trouw aan haar dwangmethoden onderdrukken de autoriteiten op de meest brutale wijze den geringsten tegenstand. Wat voor bloedige orgiën de Sowjetmacht tegenwoordig viert, blijkt daaruit, dat alleen in de laatste dagen van October 63 personen werden terechtgesteld. Deze verschrikkelijke terreur, die voor den komenden dag elke zekerheid ontnemt, zal ongetwijfeld geen kleine rol bij de beslissing van de Duitse boeren hebben gespeeld om hun have en goed in den steek te laten en zelf redding buiten de grenzen van den Sowjetstaat te zoeken.

De machthebbers van het Kremlin zijn tegen den massa-uittocht en weigeren de toestemming om het land te verlaten. Want elke kolonist zou in het buitenland de kwellingen van alle Russische boeren kunnen bewijzen, terwijl van officieele zijde wordt verzekerd, dat de Russische landbouw bloeit en gedijt.

AANTEKENINGEN.

Raming van de wereldsuikerproductie.

Dr. Gustav Mikusch te Weenen schrijft ons:

De nieuwe raming voor de wereldsuikerproductie bedraagt 27.951.000 ton, wat een vermindering van 693.000 ton beteekent vergeleken met het voorloopige resultaat van het vorige oogstjaar. Evenwel dient er op gewezen te worden, dat op het oogenblik voor verschillende landen (buiten Europa) geen betrouwbare gegevens verkregen kunnen worden, tengevolge van de onzekerheid van de vooruitzichten van een oogst, die pas begonnen is en verder omdat een algemeen overzicht over de statistische positie van de betreffende landen eerst over eenigen tijd mogelijk is. Ofschoon dus voor een aantal gevallen de cijfers dubieus zijn, kunnen deze op het totaalcijfer slechts geringen invloed uitoefenen.

A. Bieten:	Raming		voorl.
	Vorige	raming	result.
	(Augustus 1929)		
	1929/30	1928/29	
a) Europa:	in 1.000 metr. tons, ruwsuikerwaarde		
Duitschland.....	1.875	1.875	1.864
Dantzig	32	30	29
Tsjecho-Slowakije.....	1.040	1.030	1.056
Oostenrijk	118	125	107

Hongarije.....	250	240	220
Frankrijk.....	875	975	907
België.....	260	285	279
Nederland.....	260	260	321
Polen.....	890	800	747
Denemarken.....	135	135	170
Zweden.....	109	110	161
Italië.....	430	410	385
Spanje.....	250	250	239
Joego Slavië.....	138	140	129
Rumenië.....	78	80	134
Bulgarije.....	37	38	29
Zwitserland.....	7	6	7
Groot-Brittannië.....	290	275	220
Iersche Vrijstaat.....	18	18	22
Finland.....	3	3	3
Letland.....	4	4	2
Turkije (Europ.).....	5	6	4
Azoren.....	2	—	2
Tot. Europa (zonder Sovjet Rusl.)	7.106	7.095	7.037
Sovjet Rusland.....	1.250	1.480	1.425
Totaal Europa.....	8.356	8.575	8.462
b) Amerika:			
Vereenigde Staten.....	1.100		1.070
Canada.....	35		33
Totaal Amerika.....	1.135		1.103
c) Australië:			
Victoria (Maffra).....	2		2
d) Azië:			
Japan (Hokkaido).....	25		23
Korea.....	1		1
Manchoerije.....	—		—
Turkije (Anatolië).....	3		2
Totaal Azië.....	29		26
Bietsuikerproductie.....	9.522		9.593
B. Riet.			
a) Europa:			
Spanje.....	22		17
b) Noord-Amerika:			
Louisiana en Florida.....	230		126
Portorico.....	680		539
Hawai.....	830		832
Maagdeneilanden.....	7		4
Cuba.....	4.500		5.240
Trinidad.....	80		91
Barbados.....	81		67
Jamaica.....	60		59
Overig Britsch West-Indië (Antigua, St. Kitts, Montserrat, St. Lucia, St. Vincent).....	40		33
Martinique en Guadeloupe ..	68		50
Santo Domingo.....	375		361
Haiti.....	15		11
Mexico.....	190		187
Centraal Amerika (Guatemala, Costa Rica, Honduras, Nicaragua, San Salvador, Panama).....	115		112
c) Zuid-Amerika:			
Britsch-Guyana.....	110		111
Nederl. Guyana.....	20		20
Argentinië.....	363		410
Brazilië.....	800		800
Peru.....	395		378
Overig Zuid-Amerika (Venezuela, Columbia, Ecuador, Bolivia, Paraguay).....	73		75
Totaal Amerika.....	9.032		9.506
d) Azië:			
Britsch-Indië.....	2.900		3.021
Java.....	3.154		3.163
Japan, Formosa.....	880		907
Philippijnen.....	765		748
Overig Azië (China, Indo-China).....	260		260
Totaal Azië.....	7.959		8.099
e) Afrika:			
Egypte.....	90		92
Mauritius.....	248		274
Reunion.....	50		38
Unie van Zuid-Afrika.....	280		267
Mozambique.....	93		93
Overig Afrika (Angola, Madeira,			

Madagaskar, Kenya, Somali-land).....	33	32
Totaal Afrika.....	794	796
f) Australië:		
Queensland, Nieuw Zuid-Wales.....	524	546
Fidji Eilanden.....	98	87
Totaal Australië.....	622	633
Rietsuikerproductie.....	18.429	19.051
Wereldsuikerproductie.....	27.951	28.644
Wereldsuikerconsumptie (ruw geschat).....		27.400

ONTVANGEN BOEKEN.

Die Reparationsbank. Kritische Betrachtungen von L. A. Hahn, A. Lansburgh, W. Lautenbach, H. Neisser, M. Palyi, W. Sulzbach, E. Welter. (Frankfurter Sociëtäts-Druckerei G. m. b. H., Frankfurt 1929).

Deze brochure bevat een bundel artikelen over de Internationale Bank, die in Augustus van dit jaar in de „Frankfurter Zeitung“ zijn verschenen.

Drie schrijvers, L. A. Hahn, H. Neisser en M. Palyi bespreken de positie van deze Bank in het internationale crediet- en valutasysteem, drie andere analyseeren de belangrijkste functies, die de Bank in het Young-plan toegevoegd zijn. De transferpolitieke functies zijn het onderwerp van de studie van W. Lautenbach en W. Sulzbach; de eerstgenoemde bespreekt de herleving van den wereldhandel en de bevordering van den Duitschen uitvoer, terwijl Sulzbach zijn aandacht richt op de credietoperaties van de Bank. Een bijdrage van A. Lansburgh is aan het vraagstuk van de goudclearing gewijd.

Het Crediet in de Volkshuishouding door Mr. Dr. P. N. M. Koolen (N.V. H. van der Marck's Uitgevers-Mij., Amsterdam. Prijs f 2.50).

In een boek van nog geen 100 bladzijden behandelt schrijver het geheele credietvraagstuk. In hoofdstuk I wordt het vraagstuk van de credietcreatie door de banken besproken en de opvatting bestreden, dat de banken slechts credieten verleen uit de middelen, die haar tevoren door anderen zijn toevertrouwd.

In hoofdstuk II gaat de schrijver zeer in het kort de werking van het crediet na. Het werk wordt besloten met een hoofdstuk over crediet en valuta.

Het Vraagstuk der Loonsverhoudingen door Dr. P. B. Kreukniet. (Amsterdam 1929. H. J. Paris).

Een groot deel van deze studie is gewijd aan het vraagstuk der door arbeiders veroorzaakte loonsverhoogingen. In het laatste hoofdstuk wordt de mogelijkheid nagegaan van loonsverhoogingen, die tot stand komen zonder ingrijpen der arbeidersorganisaties. De grootste nadruk valt hierbij op techniekverbeteringen als oorzaak van loonsstijgingen.

The Variability of Prices. IIa; Second Volume Part A: Recent International Purchasing Power Disparities in the Field of Wholesale Pricing door Dr. Lodewijk Hamburger. (N.V. De Amstel, Amsterdam).

Een stabiele munteenheid door S. Benima. (Amsterdam 1929; J. M. Meulenhoff).

Dit boek bevat een pleidooi voor een stabiel ruilmiddel. De nadruk wordt gelegd op de wenschelijkheid van een wetenschappelijke administratie van de productie.

Het georganiseerd overleg door F. van Meurs. (Amsterdam 1929; Ned. Bond van Personeel in Overheidsdienst).

Dit boekje behandelt het vraagstuk van het georganiseerd overleg en de verbeteringen, die zoowel in de principiele grondslagen van de commissies, als in haar werkwijze kunnen worden aangebracht.

De Amerikaanse Petroleum-industrie en de nieuwe koers door Mr. Dr. W. A. J. M. van Waterschoot van der Gracht.

Voordracht gehouden op de Jaarvergadering van het Geol. Mijnb. Gen. voor Nederland en Koloniën, 6 April 1929.

Per Expresstrein.... achteruit! door Dr. F. M. Wibaut. („De Arbeiderspers“, Amsterdam. Prijs f 0.50).

Hierin ontwikkelt Dr. Wibaut zijn bezwaren tegen de wet op de financiële verhouding tusschen Rijk en Gemeenten.

De Staat en het sociaal-economisch leven door H. A. van der Wal. (J. B. Wolters, Groningen—Den Haag. Ing. f 1.25).
Een handboekje voor het onderwijs op de middelbare scholen.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.
(In Guldens)

	November 1929	Sedert 1 Januari 1929	Overeenkomstige periode 1928
Directe belastingen.			
Grondbelasting	1.392.480	21.466.130	21.118.014
Personeele belasting	1.702.926	25.758.937	25.551.895
Inkomstenbelasting ..	9.526.467	76.306.182	85.329.671
Vermogensbelasting ..	1.460.446	12.570.673	10.710.240
Dividend- en tantieme-belasting	1.636.050	21.153.998	16.618.982
Invoerrechten.	5.693.518	62.234.236	58.119.514
Statistiekrecht.	395.199	4.308.049	4.219.367
Accijnzen.			
Zout	176.825	1.793.939	1.796.274
Geslacht	1.042.107	11.234.932	10.020.885
Wijn	52.863	2.148.068	2.149.768
Gedistilleerd	3.229.658	32.114.689	40.636.516
Bier	1.493.530	13.772.910	13.438.945
Suiker	3.896.951	43.879.920	42.578.621
Tabak	2.197.793	24.339.569	21.396.945
Belasting op gouden en zilveren werken	120.037	982.735	976.595
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.188.164	25.753.763	25.170.402
Registratierechten	3.704.279	30.648.519	24.164.863
Successierechten	5.553.262	45.046.300	35.864.180
Domeinen, wegen en vaarten			
	735.907	3.591.631	3.448.257
Staatsloterij			
	9.055	629.499	632.442
Loodsgelden			
	474.574	4.646.840	4.535.911
Totaal-Generaal ..	46.375.571	464.381.519	448.478.287

1) Hieronder begrepen f 545.190 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbel.). 2) Id. f 8.242.039. 3) Id. f 6.988.847.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	November 1929	Sedert 1 Januari 1929	Overeenkomstige periode 1928
Verdedigingsbelast. I	1.875.244	15.229.014	15.355.345
Verdedigingsbelast. II	3.246.454	25.746.040	24.164.932
Opcenten:			
Grondbelasting	279.670	4.311.386	4.249.232
Personeele belasting ..	391.203	5.004.330	5.023.985
Inkomstenbelasting ..	8.373	396.365	1.723.361
Vermogensbelasting ..	539.897	6.980.819	3.586.529
Dividend- en tantieme-belasting	823.190	7.086.134	5.484.264
Accijnzen op Suiker ...	70.434	1.190.579	8.515.724
" " Wijn	779.390	8.775.984	429.954
Gedistilleerd	10.573	429.614	4.063.652
Zegelrecht van buitl. eff.	322.966	3.211.469	1.280.517
Totaal	8.347.394	78.364.734	73.877.495

1) Totaal Ia en Ib.

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	November 1929	Sedert 1 Januari 1929	Overeenkomstige periode 1928
Wegenbelasting	467.880	9.091.651	7.687.170
Rijwielbelasting	18.558	6.473.722	5.624.559
Totaal	486.438	15.565.373	13.311.729

1) 90 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbel. wet.

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1929.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1926/27	—	—	503.555	2.420
1927/28	18.593	263.765	1.876.692	38.170
1928/29	4.003.240	3.321.837	53.769.382	9.539.769
1929/30	17.444.298	22.173.335	20.156.553	2.990.314
Totaal ..	21.466.131	25.758.937	76.306.182	12.570.673

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Disc. Wissels. 4 1/2 15 Nov '29	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 5 1/2 15 Nov. '29	N. Bk. v. Denem. 5 1/2 26 Sept. '29
Vrsch. in R.C. 5 1/2 15 Nov. '29	Zweedsche Rbk 5 1/2 12 Dec. '29
Javasche Bank ... 5 1/2 22 Juli '29	Bank v. Noorw. 5 1/2 21 Nov. '29
Bank van Engeland 5 1/2 12 Dec. '29	Bk. v. Tsjecho-Duitsche Rijkbank 7 2 Nov. '29
slowakije .. 5 8 Mrt. '27	
Bank v. Frankrijk. 3 1/2 19 Jan. '28	N. Bk. v. O'rijk. 7 1/2 7 Dec. '29
Belgische Nat. Bnk. 4 1/2 13 Nov. '29	N. Bk. v. Hong. 7 1/2 4 Nov. '29
Fed. Res. Bank N.Y. 4 1/2 14 Nov. '29	Bank v. Italië. 7 1/2 14 Mrt. '29
Bank van Spanje .. 5 1/2 19 Dec. '28	Z.-Afr. Res. bnk 6 17 Aug. '29

OPEN MARKT.

	1929				1928	1927	1914
	21 Dec.	16/21 Dec.	9/14 Dec.	2/7 Dec.	17/22 Dec.	19/23 Dec.	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	3 5/16	3 1/8-5/16	3 1/4-9/16	3 9/16-7/8	4 7/16-1/2	4 7/16-9/16	3 1/8-3/16
Prolong.	4	3 1/2-4	3 1/2-4	3 1/2-4	4 1/2-5	4 1/2-5	2 1/4-3/4
Londen							
Daggeld ...	3-4	3-5 1/2	4-5 3/4	4 1/4-5 1/2	2 1/2-4	3-4 1/4	1 3/4-2
Partic. disc.	4 3/4-13/16	4 3/4-13/16	4 1/16-7/8	4 1/16-13/16	4 3/8-7/16	4 3/8-7/16	2 1/4-3/4
Berlijn							
Daggeld ...	8-10	7-10	5 1/2-9	7 3/4-10	5 1/2-8 1/2	5 1/2-8 1/2	—
Partic. disc.							
30-55 d...	7	7	6 7/8-7	7	6 1/4-3/8	7	—
56-90 d...	7	7	6 7/8-7	7	6 1/4-3/8	7	2 1/8-1/2
Waren-wchsel.	7 3/8	7 3/8	7 3/8	7 3/8	7 1/8-1/4	7 3/8-1/2	—
New York							
Daggeld 1)	5-1 1/4	4 1/2-5 1/4	4 1/4-3/4	4 1/2-3/4	6-9 1/4	4-5 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	4	4-1/8	4 1/8	4-1/8	4 7/8	3 3/8	—

1) Koers van 2) Dec. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
17 Dec. 1929	2.47 13/16	12.09 5/8	59.34 1/2	9.76	34.70	99 3/4
18 " 1929	2.47 13/16	12.10 1/8	59.37	9.76 3/4	34.71 1/2	99 3/4
19 " 1929	2.47 13/16	12.10 1/8	59.37 1/2	9.76 3/4	34.71 1/2	99 3/4
20 " 1929	2.48	12.10 1/8	59.40	9.77 1/4	34.72 1/2	99 3/4
21 " 1929	2.48	12.10 1/8	59.40	9.77 1/4	34.73	99 3/4
23 " 1929	2.47 13/16	12.09 3/8	59.38	9.77	34.70 1/2	99 3/4
Laagste d.w. 1)	2.47 11/16	12.09 5/8	59.33	9.75	34.68	99 1/2
Hoogste d.w. 1)	2.48	12.11	59.43	9.78	34.74	100
16 Dec. 1929	2.47 3/4	12.09 5/8	59.35 1/2	9.76	34.69 1/2	99 3/4
9 " 1929	2.47 3/4	12.09 1/2	59.33	9.75 3/4	34.68 1/2	99 3/4
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
17 Dec. 1929	48.20	34.90	7.35	1.48	12.97	34.37 1/2
18 " 1929	48.20 1/2	34.90	7.35	1.48	12.98 1/2	34.32 1/2
19 " 1929	48.22 1/2	34.92 1/2	7.34 1/2	1.48	12.98	34.32
20 " 1929	48.25	34.95	7.36	1.48	12.98 1/2	34.22 1/2
21 " 1929	48.25	34.92 1/2	7.36 1/2	1.48	—	—
23 " 1929	48.22	34.92 1/2	7.36 1/2	1.48	12.97 1/2	34.22 1/2
Laagste d.w. 1)	48.17	34.80	7.33	1.46	12.96	34.00
Hoogste d.w. 1)	48.27	34.95	7.39	1.51	13.01	34.45
16 Dec. 1929	48.18	34.90	7.36	1.48	12.97 1/2	34.40
9 " 1929	48.16	34.90	7.34 1/2	1.48	12.98	34.37 1/2
Muntpariteit	48.—	35.—	7.34 1/2	1.48	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopen- hagen *)	Oslo *)	Helsing- fors 1)	Buenos- Aires 1)	Montreal 1)
17 Dec. 1929	66.90	66.52 1/2	66.47 1/2	6.23 1/2	97 1/2	2.45 1/2
18 " 1929	66.90	66.55	66.47 1/2	6.24	98	2.46
19 " 1929	66.90	66.52 1/2	66.47 1/2	6.24	99	2.46 1/2
20 " 1929	66.90	66.55	66.52 1/2	6.24	99 1/8	2.46 1/2
21 " 1929	66.92 1/2	66.55	66.50	6.24	99 3/4	2.46 1/2
23 " 1929	66.87 1/2	66.52 1/2	66.50	6.24	100 3/4	2.46
Laagste d.w. 1)	66.82 1/2	66.45	66.42 1/2	6.21	97	2.45
Hoogste d.w. 1)	66.95	66.60	66.57 1/2	6.26	101 1/2	2.47
16 Dec. 1929	66.90	66.52 1/2	66.47 1/2	6.23	102 3/4	2.45 1/2
9 " 1929	66.82 1/2	66.52 1/2	66.47 1/2	6.24	102	2.45 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 3/4 en 7.21 1/4.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
17 Dec. 1929	4,88 ¹ / ₈	3,93 ⁷ / ₈	23,95	40,36
18 " 1929	4,88 ⁵ / ₃₂	3,93 ¹ / ₈	23,95 ¹ / ₂	40,35 ¹ / ₂
19 " 1929	4,88 ¹ / ₄	3,94	23,95 ¹ / ₂	40,34 ¹ / ₂
20 " 1929	4,88 ¹ / ₄	3,94	23,95 ¹ / ₂	40,33 ¹ / ₈
21 " 1929	4,88 ⁷ / ₃₂	3,94	23,95 ¹ / ₂	40,32 ¹ / ₂
23 " 1929	4,88 ⁵ / ₁₆	3,94 ¹ / ₈	23,96	40,35 ¹ / ₂
24 Dec. 1928	4,85 ¹⁷ / ₃₂	3,91 ¹ / ₂	23,84 ¹ / ₂	40,19
Muntpariteit ..	4,8667	3,90 ¹ / ₈	23,81 ¹ / ₂	40 ¹ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	7 Dec. 1929	14 Dec. 1929	16/21 Dec. '29 Laagste	21 Dec. 1929 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₁₆	97 ¹ / ₁₆
Athene	Dr. p. £	375	375	374 ¹ / ₄	375 ¹ / ₂
Bangkok	Sh. p. tical	1/10 ³ / ₈	1/10 ⁵ / ₈	1/10 ¹ / ₈	1/10 ¹ / ₈
Budapest ...	Pen. p. £	27.87 ¹ / ₂	27.87	27.84	27.90
Buenos Aires	d. p. \$	46 ¹ / ₈	46 ¹ / ₈	44	44 ¹ / ₈
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 ¹¹ / ₁₆	1/5 ¹¹ / ₁₆	1/5 ¹¹ / ₁₆	1/5 ¹¹ / ₁₆
Constantin ..	Piast. p. £	10.60	10.30	10.20	10.45
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/8 ²¹ / ₃₂	1/8 ¹¹ / ₁₆	1/7 ¹ / ₂	1/9 ¹ / ₂
Kobe	Sh. p. yen	2/0 ¹ / ₃₂	2/0 ³ / ₃₂	2/0 ¹ / ₁₆	2/0 ³ / ₃₂
Lissabon	Escu. p. £	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂
Mexico 1)....	\$ per £	10.10	10.10	9.95	10.25
Montevideo ..	d. per £	47 ¹ / ₂	46 ¹ / ₈	44	45 ¹ / ₂
Montreal ...	\$ per £	4.92 ¹ / ₂	4.92 ¹ / ₂	4.90 ¹ / ₂	4.92 ¹ / ₂
Rio de Janeiro	d. per Mil.	5 ²⁵ / ₃₂	5 ⁵ / ₈	5 ¹¹ / ₁₆	5 ³ / ₈
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/2 ¹⁵ / ₁₆	2/2 ²⁷ / ₃₂	2/2	2/3 ¹ / ₈
Singapore ...	id. p. \$	2/3 ⁴⁹ / ₆₄	2/3 ⁴⁹ / ₆₄	2/3 ¹¹ / ₁₆	2/3 ⁴⁹ / ₆₄
Valparaiso 2)	\$ per £	39.69	39.61	39.61	39.67
Warschau ..	Zl. p. £	43.50 ¹ / ₂	43.47 ¹ / ₂	43.43 ¹ / ₂	43.51

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in pence doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

	Londen 1)	N.York 2)
16 Dec. 1929..	22 ¹ / ₁₆	49
17 " 1929..	22 ¹ / ₈	48 ¹ / ₂
18 " 1929..	22 ¹ / ₄	49 ¹ / ₈
19 " 1929..	22 ¹ / ₁₆	48 ¹ / ₈
20 " 1929..	22 ¹ / ₂	48 ¹ / ₂
21 " 1929..	22 ¹ / ₁₆	48 ¹ / ₈
22 Dec. 1928..	26 ¹ / ₁₆	57 ¹ / ₈
27 Juli 1914..	24 ¹ / ₁₆	59

GOUDPRIJS 3)

	Londen
16 Dec. 1929....	84/11 ¹ / ₂
17 " 1929....	84/10 ¹ / ₂
18 " 1929....	84/10 ¹ / ₂
19 " 1929....	84/11 ¹ / ₂
20 " 1929....	84/11 ¹ / ₂
21 " 1929....	84/11 ¹ / ₂
22 Dec. 1928....	84/11 ¹ / ₂
27 Juli 1914....	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	7 Dec. 1929	14 Dec. 1929
Saldo bij de Ned. Bank	—	f 9.191.865,10
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 42.181,03	57.475,16
Voorschot op ultimo Nov. 1929 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en octenen op de Rijksinkomstenbelasting	" 41.340.967,77	39.744.791,46
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 16.799.532,67	13.191.968,69
Id. aan Suriname	" 11.942.360,61	11.762.110,02
Id. aan Curaçao	" 969.905,09	945.939,78
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderp.	" 130.688.963,36	129.814.189,47
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 23.166.953,69	30.426.255,24
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 1)	—	—
Vordering op andere Staatsbedrijven 1) ..	" 6.972.186,53	6.972.186,53
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt ..	f 4.832.637,28	—
Voorschot door de Ned. Bank inrek. courant verstrekt	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	" 106.717.000,—	f 106.717.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 99.600.000,—	" 99.090.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..	—	—
Zilverbons in omloop	" 11.548.223,50	" 10.825.956,50
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 276.962,88	" 495.852,30
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1) ..	" 14.219.729,09	" 12.280.115,02
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 130.000,—	" 200.000,—
Id. aan diverse instellingen 1)	" 8.717.213,50	" 8.677.469,49

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	14 Dec. 1929	21 Dec. 1929
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank	f 18.572.000,—	f 13.325.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas	" 13.192.000,—	" 11.403.800,—
Schatkistpromessen	" 300.000,—	" 300.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	" 32.827.000,—
Waarvan Muntbiljetten	—	" 2.608.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 41.750.000,—	" 40.963.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds ..	" 1.861.000,—	" 2.504.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank ..	" 561.000,—	" 561.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	—	—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 23 December 1929.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 44.444.879,37 Bijbnk. " 905.955,63 Ag. sch. " 13.959.537,01	f 59.310.372,01
Papier o. h. Buitenl. in disconto	f 218.703.466,—	—
Idem eigen portef.	—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	218.703.466,—
Beleeningen	Hfdbk. f 38.017.309,74 incl. vrach. Bijbnk. " 6.887.886,49 in rek.-ert. Ag. sch. " 49.166.698,28 op onderp. f 94.071.894,51	—
Op Effecten	f 91.249.394,51	—
Op Goederen en Spec.	2.822.500,—	94.071.894,51
Voorschotten a. h. Rijk	—	—
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud	f 65.028.280,—
Muntmat., Goud	382.443.724,28	—
	f 447.472.004,28	—
Munt, Zilver, enz.	25.451.144,92	—
Muntmat., Zilver	—	472.923.149,20 ¹⁾
Belegging 1/6 kapitaal, reserves en pensioenfonds	—	25.378.422,69
Gebouwen en Meub. der Bank	—	5.200.000,—
Diverse rekeningen	—	32.797.366,57
	f 908.384.670,98	—
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	—
Reservefonds	7.106.550,55	—
Bijzondere reserve	8.000.000,—	—
Pensioenfonds	6.292.441,11	—
Bankbiljetten in omloop	822.972.510,—	—
Bankassigatiën in omloop	380.766,03	—
Rek.-Cour. { Het Rijk f 13.305.558,06 saldo's: { Anderen " 15.986.897,47	—	29.292.455,53
Diverse rekeningen	—	14.339.947,76
	f 908.384.670,98	—
Beschikbaar metaalsaldo	f 131.387.849,15	—
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	—	328.469.620,—

1) Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
23 Dec. '29	65.028	382.444	822.973	29.673	131.388	55 ¹ / ₂
16 " '29	65.040	382.444	818.252	29.472	132.450	55 ¹ / ₂
9 " '29	65.041	382.451	820.225	20.935	130.546	53
2 " '29	65.056	382.451	860.795	22.139	116.619	55
25 Nov. '29	65.071	382.451	821.162	29.360	129.835	54 ¹ / ₂
18 " '29	65.067	377.448	830.091	20.701	123.680	54
24 Dec. '28	67.074	367.495	815.362	41.526	285.035	53
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
16 " 1929	60.194	—	85.619	219.574	35.298
9 " 1929	60.124	—	85.699	219.464	34.204
2 " 1929	61.252	—	106.983	219.455	35.430
25 Nov. 1929	60.726	—	86.861	215.513	39.312
18 " 1929	64.235	—	88.775	215.374	39.319
24 Dec. 1928	68.498	—	94.418	220.405	36.671
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaaf van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opschb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
23 Nov. 1929 ..	706 ³	1.497	580	1.060	490
16 " 1929 ..	710 ²	1.528	646	1.065	494
9 " 1929 ..	731 ²	1.592	620	1.065	492
2 " 1929 ..	751	1.795	535	1.063	477
26 Oct. 1929 ..	590 ²	1.580	553	1.073	536
24 Nov. 1928 ..	800	1.408	633	1.087	448
5 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa. 2) f 100.000 bij de Ned. Bank gedep. en f 3.200 goud gekocht. 3) f 100.000 bij de Ned. Bank gedep. en f 6.000 goud gekocht.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Ander opesch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
21 Dec. 1929	166.800		291.600	42.800	33.040
14 " 1929	166.900		298.400	44.000	29.940
7 " 1929	167.200		298.300	53.600	26.440
23 Nov. 1929	145.536	25.299	297.779	56.239	20.227,5
16 " 1929	145.402	24.207	303.999	51.458	27.426
9 " 1929	145.630	24.545	308.785	59.215	22.974
2 " 1929	146.129	24.943	306.571	60.226	24.351
22 Dec. 1928	169.934	19.576	311.776	60.342	40.663
24 Dec. 1927	178.306	17.371	319.214	56.112	120.938
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842,5

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
21 Dec. 1929		156.000		***	50
14 " 1929		159.900		***	49
7 " 1929		164.800		***	48
23 Nov. 1929	9.385	32.663	113.618	32.670	48
16 " 1929	9.447	33.133	116.736	31.655	48
9 " 1929	9.448	34.968	120.983	37.384	46
2 " 1929	9.238	41.114	121.704	28.391	47
22 Dec. 1928	7.625	36.540	94.908	48.359	51
24 Dec. 1927	13.015	26.133	113.783	31.379	52
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis ²/₁₀₀ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
18 Dec. 1929	140.734	371.698	28.807	10.630	20.566
11 " 1929	137.434	365.158	31.849	8.828	19.470
4 " 1929	134.269	361.086	32.640	9.623	18.731
27 Nov. 1929	135.382	354.557	40.155	15.264	17.880
20 " 1929	132.831	355.087	37.017	8.108	21.844
13 " 1929	132.771	358.108	33.821	9.210	19.275
19 Dec. 1928	155.508	384.811	31.100	15.667	20.486
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
18 Dec. '29	65.144	9.859	62.065	35.517	29.036	27
11 " '29	60.664	8.860	58.073	36.399	32.276	31 ¹⁷ / ₃₂
4 " '29	60.429	8.003	58.620	37.498	33.183	31 ¹⁰ / ₁₆
27 Nov. '29	57.704	17.433	58.219	38.200	40.825	35 ¹² / ₁₆
20 " '29	62.499	15.340	58.545	38.545	37.744	33 ¹ / ₂
13 " '29	66.835	15.785	54.705	41.755	34.663	30 ¹³ / ₁₆
19 Dec. '28	57.757	11.143	60.248	35.964	31.397	29 ⁷ / ₃₂
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
13 Dec. '29	41.248	211	7.191	26.608	18.770	2.629	3.200
6 " '29	41.131	201	7.168	27.158	18.752	2.670	3.200
29 Nov. '29	40.808	193	7.107	29.425	18.741	2.471	3.200
22 " '29	40.618	179	7.127	28.340	18.714	2.499	3.200
14 Dec. '28	31.722	732	14.031	22.664	19.197	2.252	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Particulieren
13 Dec. '29	5.612	1.519	66.904	8.184	4.797	6.921
6 " '29	5.612	1.663	67.291	8.309	5.284	6.435
29 Nov. '29	5.612	1.782	68.159	8.368	5.504	7.105
22 " '29	5.612	1.552	66.243	8.255	5.509	7.767
14 Dec. '28	5.930	1.214	61.421	7.818	5.193	6.650
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. ²⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Ander wissels en cheques	Beleeningen
15 Dec. 1929	2.247,1	149,8	390,8	2.090,8	108,6
7 " 1929	2.244,7	149,8	398,2	2.263,0	57,1
30 Nov. 1929	2.240,4	149,8	397,2	2.367,9	164,7
23 " 1929	2.236,2	149,8	389,7	1.917,8	49,9
15 " 1929	2.234,0	149,8	369,0	2.060,2	132,0
15 Dec. 1928	2.690,4	85,6	170,7	1.890,5	56,9
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crf.	Diverse Passiva
15 Dec. 1929	92,6	664,8	4.588,9	402,1	286,0
7 " 1929	92,6	665,2	4.684,0	438,7	289,5
30 Nov. 1929	92,6	686,8	4.916,5	445,4	280,3
23 " 1929	92,6	611,8	4.162,5	559,1	292,1
15 " 1929	92,6	591,4	4.346,4	495,2	330,5
15 Dec. 1928	92,4	536,1	4.424,7	425,9	293,7
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	94,—	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Dec., 30, 23, 15 Nov. '29, 15 Dec. '28, resp. 34; 41; 16; 43; 26; 21 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1929	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenland-sche wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. afd. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crf.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
19 Dec.	1146	562	45	784	34	338	2.657	43	160
12 "	1123	565	45	796	32	339	2.684	2	166
5 "	1101	546	45	802	39	340	2.696	72	58
28 Nov.	1083	567	45	822	42	344	2.694	46	115
21 "	1083	569	45	820	35	343	2.677	47	125
20 Dec. ¹⁾	894	540	44	654	35	359	2.279	34	170

¹⁾ 1928.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
27 Nov. '29	2.987,4	1.629,5	147,2	912,3	257,3
20 " '29	3.041,7	1.624,8	153,9	899,6	283,8
13 " '29	3.039,2	1.627,1	147,8	971,4	299,5
6 " '29	3.018,9	1.552,7	151,7	990,9	330,4
30 Oct. '29	3.021,0	1.609,8	156,1	991,0	339,9
23 " '29	3.035,0	1.614,6	154,8	796,4	379,4
28 Nov. '28	2.600,5	1.223,4	121,9	990,2	482,3

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
27 Nov. '29	326,1	1.930,2	2.437,0	168,3	68,4	71,8
20 " '29	326,5	1.925,0	2.562,6	167,9	67,7	71,2
13 " '29	312,6	1.937,2	2.645,9	167,3	66,3	69,5
6 " '29	292,7	1.918,3	2.622,7	167,1	66,4	69,8
30 Oct. '29	292,7	1.880,2	2.696,5	167,0	66,0	69,4
23 " '29	135,7	1.857,3	2.421,9	167,0	70,9	74,5
28 Nov. '28	229,3	1.765,6	2.411,1	146,4	62,3	65,2

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
20 Nov. '29	597	17.861	5.650	1.875	21.007	6.722
13 " '29	688	18.115	5.601	1.952	21.403	6.756
6 " '29	—	—	—	—	—	—
30 Oct. '29	729	18.934	5.496	1.990	22.105	6.868
23 " '29	—	—	—	—	—	—
21 Nov. '28	631	16.134	6.355	1.724	20.408	6.924

Hierachter volgen enkele bankstaten, welke aan het eind van ieder kwartaal worden opgenomen.

I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW YORK.
(In millioenen Dollars.)

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes		In herdsc. van de member banks	In de open markt gekocht
27 Nov. 1929..	1.032,7	447,5	43,4	129,0	73,4
20 " 1929..	1.162,2	447,5	48,8	125,9	73,8
13 " 1929..	1.184,7	422,6	52,3	126,2	77,4
6 " 1929..	1.085,2	347,6	56,7	221,3	96,2
30 Oct. 1929..	1.062,7	383,7	62,4	246,1	101,3
23 " 1929..	1.052,8	384,3	64,5	107,2	124,1
16 " 1929..	1.034,8	335,0	61,3	129,7	112,3
9 " 1929..	1.031,4	338,5	62,9	131,2	102,4
2 " 1929..	1.021,2	339,2	63,7	151,8	126,7
25 Sept. 1929..	926,8	289,9	64,4	232,9	113,5
18 " 1929..	930,7	290,9	63,6	220,1	102,1
11 " 1929..	893,2	302,8	69,3	239,9	96,8
4 " 1929..	832,2	279,5	66,3	303,3	92,9
28 Nov. 1928..	835,0	190,6	20,9	316,7	143,1
30 Nov. 1927..	965,2	288,7	24,6	148,1	104,1

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F.R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekkingsperc. 1)
27 Nov. 1929..	159,4	354,2	1.002,3	64,9	79,3
20 " 1929..	159,2	376,0	1.132,8	64,6	80,3
13 " 1929..	159,8	379,5	1.192,4	64,4	78,7
6 " 1929..	141,1	378,4	1.142,0	64,4	75,1
30 Oct. 1929..	158,1	354,9	1.211,9	64,4	71,8
23 " 1929..	17,4	338,0	965,9	64,4	85,7
16 " 1929..	20,0	334,0	986,0	64,4	83,0
9 " 1929..	23,7	332,9	950,5	64,4	85,3
2 " 1929..	31,4	329,8	1.008,9	64,3	81,0
25 Sept. 1929..	37,3	320,6	985,8	64,4	75,4
18 " 1929..	64,3	321,7	987,2	64,1	70,7
11 " 1929..	44,3	319,3	957,7	64,1	75,9
4 " 1929..	34,4	325,5	945,6	64,2	76,0
28 Nov. 1928..	44,5	348,8	945,1	49,7	66,4
30 Nov. 1927..	114,1	362,7	953,7	40,2	75,2

1) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover F.R. notes en deposito's.

II. ZWEEDSCHE RIJKS BANK. (In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Buitent. legoed en wissels	Zweedsche en vreemde Staatsf.	Disconto's en Beleen. 1)	Circulatie	Rek. Crt.
7 Dec. '29	240,2	212,2	73,5	341,6	511,0	317,4
30 Nov. '29	240,5	184,7	73,5	261,9	573,1	151,8
23 " '29	240,6	182,0	73,5	206,8	512,5	137,9
16 " '29	240,8	173,6	73,5	227,6	525,1	136,3
9 " '29	241,0	166,0	73,5	242,6	528,8	143,2
2 " '29	241,3	160,1	73,6	272,3	557,8	138,7
26 Oct. '29	241,5	166,9	73,6	232,8	504,3	158,5
19 " '29	241,7	161,6	73,6	245,0	509,6	162,8
12 " '29	241,8	153,7	73,6	259,4	523,8	151,0
5 " '29	241,9	157,1	73,6	285,9	552,3	153,8
28 Sept. '29	242,0	150,9	73,2	276,0	566,9	134,6
21 " '29	242,1	145,4	73,2	254,3	513,3	149,8
8 Dec. '28	236,4	123,1	75,1	354,3	476,1	291,7
10 Dec. '27	230,5	170,9	82,9	269,2	464,3	277,8
25 Juli '14	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

1) Vanaf 29 Oct. '27 excl. de voorschotten en kascredieten, die niet voor dekking beschikbaar zijn.

III. BANK VAN NOORWEGEN. (In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Tegoed in het buitl.	Effecten	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
7 Dec. 1929..	146,7	43,4	25,3	232,9	304,2	78,5
30 Nov. 1929..	146,7	52,1	25,3	242,4	302,7	101,0
22 " 1929..	146,7	51,7	25,2	237,3	295,1	96,6
15 " 1929..	146,7	54,3	25,1	237,2	296,6	98,1
7 " 1929..	146,7	54,3	23,5	239,1	299,3	95,6
31 Oct. 1929..	146,7	53,5	23,5	246,0	306,7	95,3
22 " 1929..	146,7	47,5	23,4	242,6	300,4	92,4
15 " 1929..	146,8	44,3	23,3	242,6	304,0	85,6
7 " 1929..	146,8	51,4	21,6	242,0	311,2	82,9
30 Sept. 1929..	146,8	54,8	21,4	250,6	315,9	90,5
23 " 1929..	146,8	48,2	21,4	249,8	308,6	90,3
16 " 1929..	146,8	46,4	21,4	251,6	309,1	90,1
7 Dec. 1928..	146,9	31,2	9,3	268,1	300,8	93,4
7 Dec. 1927..	147,2	45,8	30,4	234,3	318,1	85,1
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARKE.
(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Pasmunt	Buitent. saldi, munt en wissels	Binnenl. wissels bel. en cred.	Circulatie	Rek. Crt.
30 Nov. 1929..	172,5	6,5	85,7	98,1	369,8	44,3
31 Oct. 1929..	172,5	6,8	90,8	93,8	371,9	63,3
30 Sept. 1929..	172,5	7,3	91,3	84,5	352,9	43,0
30 Nov. 1928..	172,8	8,8	94,6	81,2	353,9	40,3
30 Nov. 1927..	182,1	11,6	70,2	189,8	346,0	21,5
30 Juni 1914. 1)	75,6	6,6	—	—	159,8	4,8

1) Wegens andere berekening niet vergelijkbaar.

V. BANK VAN SPANJE.
(In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen 1)	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.	
						Partic.	Staat
14 Dec. '29	2.565	708	584	2.142	4.378	965	354
7 " '29	2.565	707	584	2.160	4.426	927	369
30 Nov. '29	2.565	711	584	2.181	4.390	939	362
23 " '29	2.565	709	584	2.156	4.391	920	346
16 " '29	2.565	704	584	2.211	4.461	902	332
9 " '29	2.565	702	585	2.291	4.503	912	354
2 " '29	2.565	705	585	2.281	4.476	901	354
26 Oct. '29	2.565	705	585	2.212	4.442	914	338
19 " '29	2.565	702	585	2.257	4.464	887	324
11 " '29	2.565	701	585	2.329	4.487	894	333
5 " '29	2.565	705	585	2.276	4.482	929	354
28 Sept. '29	2.565	712	585	2.241	4.359	931	480
21 " '29	2.565	711	585	2.123	4.353	910	458
14 " '29	2.565	711	585	2.104	4.380	908	416
15 Dec. '28	2.559	699	585	1.909	4.328	964	209
17 Dec. '27	2.603	687	587	1.689	4.122	1.055	140
24 Juli '14	543,5	726,8	494,4	783,8	1919,0	497,9	

1) Ten bedrage van 344 millioen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk.

VI. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.
(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Zilver	Goud-deviezen	Disconto's en Beleen. 1)	Circulatie	Rek. Crt. 2)
14 Dec. 1929..	561,2	27,7	296,4	161,1	887,0	149,0
7 " 1929..	561,3	27,6	293,4	169,4	899,0	123,4
30 Nov. 1929..	545,9	28,0	287,6	174,2	927,8	101,7
23 " 1929..	544,1	28,3	278,7	167,1	864,1	125,3
15 " 1929..	533,6	27,9	278,5	170,4	882,0	120,0
7 " 1929..	533,7	27,1	282,8	190,0	907,1	99,5
31 Oct. 1929..	533,7	27,5	280,6	188,8	943,5	80,3
23 " 1929..	533,7	28,4	261,2	183,0	866,8	116,5
15 " 1929..	533,7	27,9	245,9	180,1	877,7	106,8
7 " 1929..	532,7	29,6	234,0	207,9	909,3	78,6
30 Sept. 1929..	532,7	31,1	215,7	225,7	943,5	70,8
23 " 1929..	506,8	32,5	228,0	187,0	860,9	77,0
15 Dec. 1928..	472,8	47,6	264,0	186,4	840,4	127,8
15 Dec. 1927..	450,8	64,3	54,6	369,4	809,8	129,2
23 Juli 1914..	180,1	18,9	—	107,8	267,9	105,2

1) Sedert 31 Maart '28 zonder rek.-crt. saldi in het buitenland. Deze zijn met ingang van dien datum met den post buitenlandsche wissels tot den post gouddeviezen samengesmolten.

2) Sedert 31 Mr. '28 uitsluitend de dagelijks vervallende verplichtingen.

VII. OOSTENRIJSCH NATIONALE BANK.
(Voornaamste posten in millioenen Schillingen.) 1)

Data	Goud 1)	Vreemd geld, deviezen en tegd. (i.h. buitl. 2)	Andere edelvaluta	Disconto's en Beleen.	Voor-schot afd. Staat	Circulatie	Rek. Crt.
15 Dec. '29	168,6	222,9	325,0	298,5	109,4	1.030,0	96,4
7 " '29	168,6	224,1	326,5	274,4	109,4	1.001,7	103,8
30 Nov. '29	168,6	225,0	327,6	300,7	109,5	1.072,2	61,4
23 " '29	168,6	204,8	309,6	259,8	109,5	904,6	150,8
15 " '29	168,6	207,9	313,7	277,1	109,5	964,6	115,0
7 " '29	168,6	214,2	321,2	286,6	109,5	994,4	105,5
31 Oct. '29	168,6	217,8	331,5	306,9	109,5	1.080,5	56,0
23 " '29	168,6	202,9	327,5	277,3	109,5	938,1	150,8
15 " '29	168,6	207,7	340,6	271,1	109,5	968,9	131,1
7 " '29	168,6	211,4	347,9	290,3	109,5	1.015,8	114,7
30 Sept. '29	168,6	216,2	357,3	289,2	109,6	1.078,7	64,6
23 " '29	168,6	219,3	366,6	205,6	109,6	928,9	143,4
15 Dec. '28	168,8	239,1	335,1	165,0	106,2	976,6	99,5
15 Dec. '27	84,4	377,2	258,0	77,1	173,2	902,8	68,9

1) 1 Schilling = 0.694 goudkronen = 10.000 papierkronen.

2) Als dekking der circulatie en saldi in rekg. crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten.

VIII. NATIONALE BANK VAN HONGARIJE.

(In miljoenen Pengö's. 1 Pengö = 12.500 Kr.)

Data	Goud	Vreemd geld, deviezen tegoed in het buitenl. ¹⁾	Binnenl. wissels, ceelen en effecten	Voor- schot aan den Staat	Circu- latie	Rekg.-Courant	
						Staat	Partic.
15 Dec. '29	163	39	290	89	428	112	21
7 " '29	163	39	297	89	428	116	18
30 Nov. '29	163	41	322	89	473	90	26
23 " '29	163	36	300	89	404	136	22
15 " '29	163	35	305	89	441	107	18
7 " '29	163	41	322	89	476	91	21
31 Oct. '29	163	39	345	89	526	65	19
23 " '29	163	35	300	89	414	128	20
15 " '29	163	36	291	89	428	112	18
7 " '29	163	40	302	89	447	106	19
30 Sept. '29	163	43	315	89	478	89	23
23 " '29	163	41	277	89	412	130	22
15 Dec. '28	201	51	359	104	437	255	11
15 Dec. '27	197	105	294	115	415	332 ²⁾	—

¹⁾ Als dekking van biljetten en saldi in rekg.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten. ²⁾ Totaal Rekg.-courant.

IX. TSJECHOSLOWAAKSCHE NATIONALE BANK.

(In miljoenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vorde- ring op den Staat	Goud en Zilver	Vreemd geld en tegoed in het buitl.	Discon- to's en beleen- ingen	Circu- latie	Rek. Crt.
7 Dec. 1929	3.780	1.259	1.995	957	7.311	781
30 Nov. 1929	3.802	1.259	1.954	994	7.689	416
23 " 1929	3.818	1.239	1.878	887	6.902	961
15 " 1929	3.881	1.239	1.855	956	7.148	803
7 " 1929	3.892	1.239	1.837	1.151	7.351	729
31 Oct. 1929	3.904	1.239	1.825	1.197	7.763	449
23 " 1929	3.910	1.239	1.819	813	6.837	891
15 " 1929	3.915	1.239	1.811	877	7.015	789
30 Sept. 1929	3.928	1.205	1.838	1.147	7.697	475
23 " 1929	3.940	1.205	1.781	748	6.842	780
7 Dec. 1928	4.117	1.159	2.356	381	7.556	1.066
7 Dec. 1927	4.560	1.058	2.255	81	7.294	1.366

X. ZUIDAFRIKAANSE RESERVEBANK.

(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goud- cert.	Dis- conto's en beleen.	Waar- van Reg- papier	Circu- latie	Rek- Crt.	Alge- meen Dekkings perc. ^{*)}
22 Nov. 1929..	7.878	7.548	1.624	7.848	7.259	52,4
15 " 1929..	7.850	7.762	1.588	8.123	7.108	51,9
8 " 1929..	7.938	7.837	1.586	8.611	6.473	52,6
1 " 1922..	7.855	9.244	1.545	9.450	6.876	48,2
25 Oct. 1929..	8.307	7.839	543	7.988	7.036	55,3
18 " 1929..	7.702	8.317	554	8.111	6.917	51,5
11 " 1929..	7.905	8.337	554	8.550	6.942	50,3
4 " 1929..	7.726	8.719	612	9.199	6.361	50,3
27 Sept. 1929..	7.941	9.179	237	9.131	7.077	49,0
20 " 1929..	7.645	9.122	237	8.107	7.271	50,0
13 " 1929..	7.662	8.521	263	8.432	7.669	48,3
6 " 1929..	7.503	8.523	261	9.062	6.582	47,5
23 Nov. 1928..	7.058	8.589	432	7.817	7.399	46,7
25 Nov. 1927..	7.393	7.946	1.484	7.713	7.359	50,3

^{*)} Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeisbare schulden: bankbiljetten en deposito's. ¹⁾ Regeering plus bankiers.

XI. BANK VAN LITHAUEN. (In miljoenen Lita's.)

Data	Goud	Zilver	Buitenl. Devie- zen	Dis- conto's en Beleen.	Kapi- taal	Bank- biljetten in omloop	Depo- sito's
30 Nov. 1929	35,0	3,8	74,0	87,1	12,0	97,2	91,4
15 " 1929	34,9	3,8	69,3	87,4	12,0	101,0	85,9
31 Oct. 1929	34,9	3,9	66,7	90,7	12,0	104,9	81,0
15 " 1929	34,5	4,1	58,4	90,0	12,0	97,7	79,8
30 Sept. 1929	34,5	4,2	52,6	90,1	12,0	93,6	78,3
30 Nov. 1928	34,3	4,3	43,0	91,3	12,0	86,7	78,0
30 Nov. 1927	32,6	4,7	49,1	73,2	12,0	98,3	57,6

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 24 December 1929.

De graanmarkt heeft ook deze week haar weinig geani-meerd karakter behouden. Verschillende oorzaken hebben er toe bijgedragen, dat in Noord-Amerika weder eenige dagen van flauwe markten elkander opvolgden. Tot de voornaamste oorzaken van die flauwe stemming te Chicago en Win-nipeg behoorden de teleurstellende omvang der Europeesche vraag en de uitstekende weersomstandigheden voor de nieuwe winter-tarwe der Vereenigde Staten. Onlangs werd daar geklaagd over gebrek aan sneeuwbedekking en de vastere stemming, welke op sommige dagen der voorafgaande week geheerscht heeft, hing gedeeltelijk samen met vrees voor schade door hevige koude. Tenslotte is echter toch nog voldoende sneeuw gevallen en nog altijd staat de tarwe er uitstekend voor. Daarbij kwam, dat het Washingtonsche oogstrappot, dat op 18 December gepubliceerd werd en de finale cijfers bevatte van den laatsten oogst, de gezamen-lijke tarweopbrengst der Vereenigde Staten schatte op 806 miljoen bushels, terwijl de vorige raming 792 miljoen had bedragen. Weliswaar is deze vermeerdering met 14 milli-oen bushels niet groot, doch de markt is tegenwoordig zeer gevoelig voor verhoogingen van opbrengstramingen en het bedoelde rapport heeft dan ook bijgedragen tot de flauwere stemming der Noord-Amerikaansche tarwemarkt. Hetzelfde deden ook berichten omtrent regenval in Britsch-Indië, waar lang over droogte geklaagd was. Ook de rapporten omtrent den regenval gedurende de laatste maanden in Canada zijn gunstiger dan te voren. Er is daar in November tamelijk veel regen gevallen en de kans op een te gering vochtge-halte van den bodem is daar nu kleiner dan eenigen tijd ge-leden. Slechts aan de Westkust der Vereenigde Staten schijnt de wintertarwe nog te lijden onder de onlangs opge-treden droogte en het heet, dat de regen daar te laat is in-getreden om nog verbetering van beteekenis te brengen. De berichten omtrent den stand der Europeesche wintergranen zijn al eveneens gunstig. In Argentinië hebben de prijzen aan de termijnmarkten in het begin der week een aanzien-lijke verhooging ondergaan, welke echter niet door de markt-positie der tarwe werd veroorzaakt, doch door daling van den pesokoers. Een gedeeltelijk herstel van dien koers heeft dan ook dadelijk weder tot verlaging der tarweprijzen ge-leid. Ondanks dit eigenaardig karakter van de prijsstijging voor tarwe aan de Argentijnsche termijnmarkten, welke op de prijzen voor tarwe in Europa niet den minsten invloed had, heeft men daarin op 16 en 17 December in Noord-Ame-rika toch een aanleiding gevonden tot prijsverhoging en ook is in die dagen in Europa wel meer tarwe gekocht. De Amerikaansche verhoging ging echter weer spoedig ver-loren en tenslotte traden op 19 en 20 December te Winnipeg en Chicago aanzienlijke verlagingen in, waarna speciaal de termijnmarkt te Chicago slechts enkele procenten hooger stond dan op den uitermate flauwen markt-dag van 12 No-vember. Dadelijk toen de prijzen dit lage peil hadden bereikt, verspreide zich in Amerika weder het gerucht, dat de Federal Farm Board nu werkelijk door middel van de groote bedragen, waarover hij beschikt, krachtige maatregelen zou nemen voor verhoging der prijzen. Intusschen waren de verschepingen van tarwe uit Noord-Amerika in de afgeloopen week uitermate klein geweest, hetgeen dus voor houders van tarwe in Amerika geen bemoedigend verschijnsel was. Ook de nieuwe berekening van den zichtbaren wereldvoor-raad, welke door Broomhall gepubliceerd werd, toonde voor Noord-Amerika nog geen vermindering aan. Wel was dit het geval met sommige der overige cijfers, welke het totaal van dien zichtbaren wereldvoorraad samenstellen en vooral geldt dit voor de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid. Uit de berekening van Broomhall blijkt echter weder de buiten-gewoon groote omvang van de in Engeland aanwezige hoe-veelheid tarwe, welke op 1 December 19 miljoen quarters heeft bedragen tegen 15,3 miljoen op 1 November. Op de overeenkomstige datums vanaf 1925 bedroeg die voorraad 2 tot 8 miljoen quarters en men moet tot 1 December 1924 teruggaan om weder een cijfer te ontmoeten van ongeveer den tegenwoordigen omvang. Toen bedroeg die voorraad na-melijk 13 miljoen quarters. Ondanks dit alles echter heeft toch tenslotte de weder sterk geslonken omvang van den zeilenden voorraad, die op 21 December nog slechts 3,1 mil-

DE Pandbrieven der N.V. Insulaire Hypotheekbank te Zierikzee behorende tot de beleggingsfondsen der Rijkspostspaar-bank, der Rijksverzekeringsbank en van het Kroondomein

Verkrijgbaar 4½ pCts. Pandbrieven à 98 pCt.
Pandbrieven op 15 Oct. 1929: f 17.400.000.—

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	15/21 Dec. 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	15/21 Dec. 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	1929	1928
Tarwe	31.093	1.617.341	2.156.164	—	105.659	71.634	1.723.000	2.227.798
Rogge	7.776	200.482	206.134	505	2.413	—	202.895	206.134
Boekweit	1.025	19.912	17.625	50	1.282	50	21.194	17.675
Mais	38.491	831.971	1.018.368	5.500	193.944	212.554	1.025.915	1.230.922
Gerst	15.494	501.262	570.623	1.627	12.442	15.144	513.704	585.767
Haver	9.417	212.202	192.225	50	2.994	715	215.196	192.940
Lijnzaad	1.513	138.806	194.060	—	275.833	371.597	414.639	565.657
Lijnkoek	3.511	224.558	188.152	—	700	1.184	225.258	189.336
Tarwemeel	3.801	82.247	109.642	1.097	28.123	36.850	110.370	146.492
Andere meelsoorten	580	21.981	12.822	—	—	—	21.981	12.822

lioen quarters bedroeg tegen 3,8 miljoen in de vorige week en 6,2 miljoen op den overeenkomstigen datum van 1928, tot een sterke vermeerdering der Europeesche vraag naar tarwe geleid, speciaal in Engeland. Aangelokt door de weder sterk gedaalde prijzen heeft men daar op 21 December veel Manitoba- en Hardwinter-tarwe gekocht, terwijl ook in Plata-tarwe flinke zaken plaats vonden. Ook sommige markten op het vasteland toonden wegens de gedaalde prijzen meer kooplust en dadelijk heeft Amerika daarop gereageerd met een zeer sterke prijsstijging, welke ook gedeeltelijk in Argentinië werd gevolgd. Behalve de sterk toegenomen Europeesche vraag, hebben ook weder minder gunstige Australische en Argentijnsche berekeningen omtrent den omvang van de daar nu binnenkomende nieuwe tarwe tot de verhooging bijgedragen. Europa kocht op 23 December tot de verhoogde vraagprijzen dadelijk weer veel minder en de prijsstijging ging in Noord-Amerika niet voort. Tegenover de prijzen van 16 December sloten Chicago en Winnipeg ongeveer onveranderd, de Argentijnsche termijnmarkten waren 20 centavos per 100 KG. hooger.

Voor rogge wordt de markt in Noord-Westelijk Europa bij voortdurend beheerscht door Duitschland, waar echter de onzekerheid omtrent de definitieve invoering van de verschillende regeeringsmaatregelen tot steun van den roggeprijs deze week nog al eenige verwarring heeft veroorzaakt. Tenslotte zijn die maatregelen aangenomen en rogge was dan ook in Duitschland vast. De vraag in de naburige landen naar rogge blijft klein, hetgeen echter niet wegneemt, dat de verschepingen gedurende de maand November toch van flinke omvang zijn gebleken te zijn geweest. Het is nu maar de vraag, of de steunmaatregelen werkelijk ten gevolge zullen hebben, dat de roggeprijzen in Duitschland een blijvende verhooging ondergaan. In Noord-Amerika is een verhooging van den roggeprijs, welke te Chicago aanvankelijk tot stand kwam, later weder geheel verloren gegaan. Evenals tarwe was echter op 21 December ook rogge te Chicago uitermate vast en 1 à 1½ d.c. per 56 lbs. hooger dan op den 16den.

Voor maïs is de markt bij voortdurend slecht gebleven, hetgeen zowel het gevolg is van groote verschepingen uit Argentinië en uit de Donauhavens als van verder dringend aanbod van Argentijnsche- en Donau-maïs, en tevens van de onbevredigende kwaliteit, waarin verschillende partijen Donau-maïs in West-Europeesche havens aangekomen zijn. De naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid maïs is deze week weder toegenomen en het merkwaardige verschijnsel doet zich voor, dat die op 21 December bijna even groot was als de zeilende voorraad tarwe. Ook in vergelijking met het vorige jaar is er nu vrij wat maïs naar Europa onderweg, want op 21 December 1929 bedroeg die hoeveelheid 2,9 miljoen quarters tegen 3,1 miljoen op den overeenkomstigen datum van het vorige jaar. Plata-maïs is op aflading in December en Januari deze week geleidelijk weder wat goedkoper aan de markt gekomen. Van grootere beteekenis echter dan die beperkte prijsverlaging is het feit, dat voor maïs nog altijd onbevredigende vraag in Europa bestaat. Donau-maïs wordt ook verder dringend aangeboden en het is ten zeerste te hopen, dat de kwaliteit der aanvoeren verbeterd. Slechts indien in Roemenië het weder kouder wordt, valt zulk een verbetering te verwachten, doch indien die niet optreedt, valt moeilijk in te zien, hoe men in de landen van Zuid-Oostelijk Europa er in slagen zal om zijn enorme overschotten van maïs kwijt te raken. In verband met de vrees voor slechte kwaliteit zijn sommige partijen Donau-maïs, die naar Nederland onderweg waren, deze week tot uitermate lage prijzen verhandeld. Ofschoon men ook in Roemenië bereid is om op een laag prijspeil maïs te verkopen, kwamen er slechts buitengewoon weinig nieuwe zaken tot stand. De slechte kwaliteit van vele der in Nederland aangekomen partijen Donau-maïs heeft nog niet geleid tot meer vraag naar Plata-maïs, want ondanks den bescheiden

omvang der nieuwe aanvoeren en de vermindering, welke de in Nederland aanwezige voorraden den laatsten tijd hebben ondergaan, kost het moeite voor aankomende partijen voldoende plaatsing te vinden. In Argentinië was maïs in het begin der week hooger wegens den gedaalden peso-koers, doch de naar Europa gevraagde prijzen bleven onveranderd. Onder den invloed der zoo buitengewoon vaste markt in Noord-Amerika is in Argentinië ook maïs iets vaster geloopt en het slot was op 23 December onveranderd tot 10 centavos hooger dan op den 16den.

Zuid-Afrika is weder wat ruimer met maïs aan de markt gekomen en er wordt weer met kans op succes over nieuwe zaken naar Europa onderhandeld. Van nieuw aanbod van Russische maïs merkt men niet veel.

Gerst is deze week weder in zeer groote hoeveelheden uit Roemenië verscheept, vooral naar Duitschland en Roemeensche zoowel als Russische gerst werden weer tot lagere prijzen dan de vorige week aangeboden, zonder echter nieuwe kooplust te ontmoeten. De verhooging van het Duitsche invoerrecht op gerst is tot stand gekomen en zal voorloopig den Duitschen gerstimport binnen beperkte grenzen houden. In Noord-Amerika is gerst na eenige vaste markten van het begin der week later weder veel flauwer geloopt, doch zaken naar Europa komen zoo goed als niet voor. Intusschen was op 21 December gerst zoowel te Minneapolis als te Winnipeg weder aanzienlijk vaster, en tegenover de prijzen van den 16den was op 23 December het slot onveranderd tot 1 dollarcent per 48 lbs. hooger.

Haver is in Duitschland als gevolg van de maatregelen tot steun van den roggeprijs duurder geworden en tot de gestegen prijzen zijn naar de naburige landen ook wel weder eenige zaken gedaan. De vraag is door de hoogere prijzen echter sterk verminderd en speciaal naar Nederland was spoedige Duitsche haver flauw en moeilijk verkoopbaar wegens de groote aanvoeren. In Plata-haver worden naar Europa tegenwoordig zoo goed als geen zaken gedaan en de fluctuaties van de Noord-Amerikaansche haverprijzen zijn voor de Europeesche markten tegenwoordig niet van belang.

SUIKER.

Ook gedurende de eerste dagen der afgelopen week kon de ietwat verbeterde stemming op de verschillende Suikermarkten zich handhaven in sympathie met Amerika, alwaar de prijs voor effectieve Ruwsuiker bij vrij levendigen omzet, dank zij verhooging door alle Raffinadeurs van den verkoopprijs van hun product, aantrok tot 2³/₃₂ d.c. e. & fr. New-York op basis van prompte Cubasuiker. Daarna flauwden de noteeringen echter weder wat af in verband met de afbrokkelende noteeringen op de New-Yorksche termijnmarkt wegens groote likwidaties van Januari-posities. De slotnoteeringen waren Dec. 1,82; Mrt. 2,—; Mei 2,07; Juli 2,13 en Sept. 2,20, terwijl de laatste noteering voor Spot Centr. 3,77 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 46.000 tons, de versmeltingen 37.000 tons tegen 49.000 tons en de voorraden 629.000 tons tegen 169.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is a.v.:

	1929	1928	1927
	Ton	Ton	Ton
Cubaansche prod.	5.156.316	4.037.833	4.508.521
Consumptie	131.126	89.323	158.000
Weekontv. afscheephavens...	28.377	15.135	23.555
Totaal sedert Jan.	4.859.872	3.813.156	4.237.207
Weekexport	54.539	68.201	54.169
Totale export sedert 1 Jan. ...	4.601.513	3.622.532	3.940.263
Voorraad afscheephavens....	215.331	190.624	296.944
Voorraad binnenland	208.346	135.354	113.314

In Engeland neemt men thans naar aanleiding van uitlatingen van den Schatkistkanselier aan, dat bij even-

tueele vermindering der suikerrechten de reeds betaalde rechten op suiker, die nog niet geconsumeerd zal zijn op het tijdstip dat de vermindering in werking treedt, zullen worden vergoed.

De termijnmarkt in Londen verliep de afgelopen week onregelmatig: vroege posities konden ietwat aantrekken, terwijl daarentegen de meer verwijderde maanden een afbrokkeling te zien gaven tusschen: 1½ tot 2¼ d. De slotnoteringen op de Ruwsuikermarkt waren:

Mrt.	Sh.	7/3%	Aug.	Sh.	8/7½
Mei	"	8/1½	Dec.	"	8/9%

In Tsjecho Slowakije schijnt men de voor 10 Januari a.s. vastgestelde Internationale Conferentie te willen uitstellen tot einde April, aangezien de toestand daar te lande op het oog blik nog te onoverzichtelijk is.

De zichtbare voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1929	1928	1927
	Ton	Ton	Ton
Duitschland 1/11	486.000	490.000	365.000
Tsjecho-Slowakije 1/12	743.000	702.000	789.000
Frankrijk 1/11	271.000	188.000	204.000
Nederland 1/11	126.000	136.000	107.000
België 1/11	53.000	63.000	55.000
Polen 1/12	375.000	286.000	229.000
Engeland 1/12 Geimp. Suiker ..	205.000	156.000	183.000
" 1/12 Binnenl. " ..	75.000	46.000	33.000
Europa.....	2.334.000	2.067.000	1.965.000
V.S. Atlant. havens 30/11	793.000	233.000	—
Cubaansche Havens 30/11.....	255.000	288.000	351.000
Cuba binnenland geraamd 30/11	310.000	95.000	180.000
Totaal	3.692.000	2.683.000	2.496.000

Van Java werden de afgelopen week eenige afdoeningen uit oogst 1929 door de V.I.S.P. gemeld van Hoofdsuiker tegen den prijs van f 11 per 100 K.G. De markt voor tweedehands-suiker was de geheele week lusteloos gestemd en de noteringen bleven nagenoeg onveranderd. De laatste nominale prijzen waren: Sup. ready Dec. en Januari f 11,70; Febr. f 11,87½; Hoofds. ready f 10,87½.

Hier te lande bleef de termijnmarkt de geheele week zeer kalm gestemd met afbrokkelende prijzen. Ook mede wegens de naderende feestdagen waren de afdoeningen uiterst gering. Aan het slot waren de prijzen ongeveer f ¼ lager dan bij opening en de noteringen: Dec. f 11½;

Mrt. f 12½; Mei f 12¾ en Aug. f 12¾, alles geboden, met verkoopers tot f ¼ hooger. De afdoeningen bedroegen slechts 1100 tons.

KATOEN.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '29	Overeenkomstige periode	
	tot 13 Dec. '29	1928	1927
Ontvangsten Gulf-Havens.)	6290	6461	5768
" Atlant. Havens)			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	729	903	508
" " 't Vasteland etc.	2272	2410	2528
" " Japan.....	605	812	544

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	13 Dec. '29	Overeenkomstig tijdstip	
		1928	1927
Amerik. havens.....	2646	2364	2595
Binnenland	1462	1233	1332
New York	98	24	215
New Orleans	521	362	505
Liverpool	326	469	584

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 18 December 1929.

De markt voor Amerikaansche katoen is kalm bij een middelmatige vraag. Sedert de uitgifte van ons laatste bericht zijn de prijzen dagelijks gedaald en de future-notering voor de loopende maand was gisteren te Liverpool beneden de 9 d. Egyptische katoen is eveneens teruggelopen; gisteren noteerde loco F.G.F. Sakellaridis 14,00, een cijfer, dat wij sedert 23 April 1927 niet meer gezien hebben. Verkoopen gedurende de afgelopen week bedroegen in totaal 29.000 balen — evenals de daaraan voorafgaande week —, waarvan ongeveer de helft Amerikaansche, ca. 2200 balen Egyptische en verder een flink aantal balen Braziliaansche, Peruaansche en andere soorten.

De markt voor garens van Amerikaansche katoen is nog steeds lusteloos. De totale verkoopen van Amerikaansche garens moeten, naar men zegt, dan ook aanmerkelijk bene-

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargemidd.	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2 ³⁾ loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2 ³⁾ loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33,90 Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprizen Londen per Eng. ton		
		f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	\$	%	Sh.	%	£	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0	73/-	100,0	62/16	100,0	
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	17,90	165,7	1,89	112,5	86/6	118,5	58/1-	93,5	
1927	15,22 ⁸	88,5	12,50	95,6	165,00	71,3	222,25	94,2	362,50	78,4	13,35	123,7	1,75	104,2	85/6	117,3	55,7/6	89,2	
Februari	15,22 ⁸	88,5	13,05	99,8	167,00	72,1	230,00	97,5	373,75	80,8	12,10	112,0	1,70	101,2	83/6	114,4	54/16/-	88,3	
Maart	15,05	87,5	12,70	97,1	164,50	71,1	219,25	92,9	354,75	76,7	11,25	104,2	1,26	75,0	81/-	111,0	55/17-	89,9	
April	14,80	86,0	12,82 ⁸	98,1	173,00	74,8	237,50	100,6	351,50	76,0	11,00	101,9	1,22	72,6	80/-	109,6	52,2/6	88,8	
Mei	15,75	91,6	13,57 ⁸	103,8	172,75	74,6	258,25	109,4	373,75	80,8	10,95	101,4	1,22	72,6	74/-	101,4	54/14-	87,2	
Juni	15,60	90,7	13,20	101,0	175,25	75,8	246,00	104,2	372,75	80,6	11,00	101,9	1,22	72,6	70/-	99,9	54/2/6	87,2	
Juli	15,10 ⁸	87,8	12,05	92,2	171,50	74,1	235,75	99,9	367,75	79,5	11,10	102,8	1,22	72,6	70/-	95,9	53/19-	86,9	
Augustus	14,87 ⁸	86,5	11,45	87,6	178,50	77,1	252,50	107,0	368,25	79,6	11,05	102,3	1,22	72,6	69/-	94,5	55,5/6	89,0	
September	14,70	85,5	12,15	92,9	179,50	77,5	233,25	98,8	369,50	79,9	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	54/13-	88,0	
October	13,72 ⁸	79,8	11,45	87,6	178,75	77,2	230,50	97,7	359,00	77,6	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	55,5/-	89,0	
November	13,45	78,2	12,12 ⁸	92,7	184,75	79,8	233,25	98,8	349,75	75,6	10,65	98,6	1,22	72,6	65/-	89,0	59/1-	95,1	
December	13,40	77,9	12,57 ⁸	96,2	201,00	86,8	246,25	104,3	348,25	75,3	10,60	98,1	1,22	72,6	65/-	89,0	60/2-	96,8	
Januari 1928	13,50	78,5	12,70	97,1	207,50	89,6	247,75	105,0	361,00	78,0	10,30	95,4	1,22	72,6	65/-	89,0	62/-	99,9	
Februari	13,80	80,2	12,87 ⁸	98,5	226,50	97,8	243,75	103,3	361,00	78,0	10,00	92,6	1,21	72,0	65/-	89,0	61/12-	99,2	
Maart	14,60	84,9	14,00	107,1	240,75	104,0	255,75	108,4	350,75	75,8	9,95	92,1	1,19	70,8	65/6	89,7	61/3/6	98,6	
April	15,30	88,9	14,97 ⁸	114,5	239,50	103,5	261,00	110,6	358,25	77,5	10,05	93,1	1,19	70,8	66/-	90,4	61/14/6	99,4	
Mei	15,30	88,9	15,47 ⁸	118,4	238,50	103,0	260,75	110,5	372,00	80,4	10,60	98,1	1,19	70,8	66/-	90,4	62/15/-	101,1	
Juni	14,37 ⁸	83,6	14,27 ⁸	109,2	234,00	101,0	252,50	107,0	365,25	79,0	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	63/17-	102,9	
Juli	14,25	82,8	13,07 ⁸	100,0	246,75	106,6	241,00	102,1	359,75	77,8	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	62/18/-	101,3	
Augustus	12,00	69,8	12,62 ⁸	96,6	214,75	92,8	226,75	96,1	350,75	75,8	10,05	93,1	1,21	72,0	66/-	90,4	62/10/6	100,7	
September	11,65	67,7	11,57 ⁸	88,5	198,75	85,9	198,25	84,0	350,75	75,8	10,00	92,6	1,21	72,0	66/-	90,4	63/8/-	102,1	
October	12,27 ⁸	71,4	12,27	93,8	218,50	94,4	189,50	80,3	366,00	79,1	9,95	92,1	1,19	70,8	66/-	90,4	65/12-	105,7	
November	12,32 ⁸	71,7	12,07 ⁸	92,4	227,25	98,2	185,50	78,6	368,25	83,5	10,20	94,4	1,18	70,2	66/-	90,4	67/18-	109,4	
December	12,30	71,5	11,90	91,0	220,25	95,1	180,50	76,5	373,75	80,8	10,10	93,5	1,18	70,2	66/-	90,4	70/3/-	113,0	
Januari 1929	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	10,10	93,5	1,16	69,0	66/-	90,4	75/10/6	121,7	
Februari	12,72 ⁸	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	12,90	119,4	1,11	66,1	66/6	91,1	78/-/6	125,7	
Maart	12,65	73,5	12,62 ⁸	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	12,00	111,1	1,11	66,1	67/-	91,8	89/8/-	144,0	
April	12,12 ⁸	70,5	11,62 ⁸	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	11,05	102,3	1,11	66,1	68/-	93,2	82/17/6	133,5	
Mei	11,12 ⁸	64,1	10,57 ⁸	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	11,15	103,3	1,16	69,0	69/6	95,2	75,4/6	121,2	
Juni	10,87 ⁸	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	11,25	104,2	1,30	77,4	71/-	97,3	74/11-	120,1	
Juli	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72/12/6	117,0	
Augustus	13,12 ⁸	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73/17/-	119,0	
September	12,62 ⁸	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	11,40	105,6	1,30	77,4	72/6	99,3	74/19/-	120,7	
October	12,10	70,4	9,87 ⁸	75,6	185,00	79,9	168,00	71,2	516,50	111,7	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72/16/-	117,3	
November	11,77 ⁸	68,5	9,20	70,4	174,00	75,2	164,75	69,8	483,25	104,5	11,35	105,1	1,30	77,4	72/6	99,3	70/5/-	113,2	
December	12,90	75,0	9,50	72,7	173,00	74,7	164,00	69,5	500,00	108,1	11,75	108,8	1,30	77,4	72/6	99,3	68/10/-	110,4	
9	"	12,55	73,0	9,30	71,1	168,00	74,6	164,00	69,5	485,00	105,9	11,75	108,8	1,30	77,4	72/6	99,3	68/15/-	110,8
16	"	12,05	70,1	9,25	70,7	162,00	70,0	160,00	67,8	480,00	103,8	11,75	108,8	1,30	77,4	72/6	99,3	69/2/6	111,4
23	"	12,50	72,7	9,35	71,5	164,00	70,8	166,00	70,3	470,00</									

den de tegenwoordige verminderde productie liggen. Gisteren werd ons medegedeeld, dat in de afgelopen week enkele spinners hun productie in grove en lagere medio nummers hebben verkocht, maar zulks was niet algemeen. Verder wordt bericht, dat er in inslaggers voor velvets enkele flinke orders zijn afgesloten, doch, over het geheel genomen, bestaat er voor mule twist of weft of voor ringgarens weinig belangstelling. Tweedraadsgetwijd wordt weinig gevraagd en dan nog alleen in kleine partijtjes, terwijl biedingen voor export niet geaccepteerd kunnen worden. De Federation, die gisteren vergaderde, beval aan de spinnerijen van Amerikaansch garen met de Kerstvacantie een geheele week stop te zetten en besloot den toestand in Januari a.s. opnieuw onder het oog te zien. Alleen kleine partijtjes Egyptische garens worden verkocht, zoowel in het binnenland als voor export, doch het is opmerkelijk, dat leveringsinstructies voor orders, die al geplaatst zijn, beter binnenkomen. Voor Eng.-Indië schijnt ook wat afgesloten te zijn; in getwijnde garens is de vraag, voor binnenlandsch gebruik zoowel als voor export, gering, ofschoon op jl. Vrijdag enkele flinke partijen tot afsluiting schijnen te zijn gekomen. De cijfers van het Ministerie van Nijverheid en Handel over de maand November, die de vorige week bekend zijn geworden, maken het mogelijk een overzicht te krijgen over de uitvoeren gedurende de eerste elf maanden van 1929. Het is interessant te zien, dat niettegenstaande de omstandigheden, welke in dit jaar geheerscht hebben, het totaal toch nog 152.147.500 Eng. ponden belooft, tegen 156.051.000 pond in de eerste elf maanden van 1928, een vermindering dus van 3.903.500 pond. Wanneer men de cijfers van de verschillende landen, waarheen geexporteerd wordt, beschouwt, ziet men, dat Duitschland en Nederland samen in ruwe en bewerkte garens tot en met November 7.199.400 pond minder hebben afgenomen. Zwitserland, Boelgarije en Roemenië samen ongeveer 3 miljoen pond minder. Van den anderen kant zijn naar België, China, Frankrijk, Italië en andere niet met name genoemde landen ca. 4 miljoen pond meer uitgevoerd; naar Madras 1.859.700 pond en naar Australië 1.774.400 pond. meer.

Wat de dockmarkt betreft, is deze week al weer heel weinig verkocht. Er zijn echter enkele flinke aanvragen, bijv. voor dhooties voor Eng. Indië, doch tot zaken komt men meestal niet. Wij moeten maar hopen, dat na de va-

cantie betere berichten gegeven kunnen worden. Intusschen is de politieke horizon op onze beide groote markten, China en Eng.-Indië, bewolkt en tenzij deze opklaart zal uit de tegenwoordige lage doekprijzen slechts weinig voordeel getrokken worden.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 10 Dec. 17 Dec. 11 Dec. 18 Dec. T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5
 F.G.F. Sakellaridis 14,40 14,10 T.T. op Hongkong 1/8 1/8
 G.F. No. 1 Oomra 6,00 5,75 T.T. op Shanghai 2/2 2/2

KOFFIE.

In de kalme stemming, waarin het artikel zich nu reeds sedert verscheidene weken bevindt, kwam ook in de afgelopen week geen verandering. In Brazilië liep de kosten vrachtprijs van Santos dooreen nog ongeveer 1/- per cwt. terug, doch die van Rio daalde ditmaal weder belangrijk, namelijk 2/6 à 3/-. Ook de Victoria-aanbiedingen liepen ongeveer 2/6 à 3/- terug. In Nederlandsch-Indië bleef de vraagprijs voor Palembang Robusta nog onveranderd, doch de andere ongewasschen soorten daalden 1/2 à 1 ct. per 1/2 KG. en ook de gewasschen Robusta was in prijs iets gemakkelijker. Ook van de Centraal-Amerikaansche soorten liepen de prijzen nog verder terug; Guatemala bijvoorbeeld werd ongeveer \$ 1 per 50 KG. lager aangeboden dan een week geleden.

Nieuws van beteekenis werd uit Brazilië niet ontvaangen behalve het bericht, dat de wisselkoers er nog verder inzakte. Bij het afsluiten van het vorig Overzicht stond de Milreis reeds ruim 6 pCt. onder den vroeger gestabiliseerden koers van 6 d., doch daarna daalde hij nog 3 pCt., waarvanten slotte weder ongeveer de helft werd ingehaald. Deze groote schommelingen van den koers kunnen gelden als aanwijzing, dat de toestand, waarin het groote productieland zich tengevolge van de plotselinge opgekomen koffie-crisis bevindt, op het oogenblik nog hoogst onzeker is. Eenig uitzicht omtrent den verderen loop der dingen in den eerstkomenden tijd is er dan ook nog volstrekt niet en het is zeer wel mogelijk, dat het bij de groote ingewikkeldheid van het gansche vraagstuk nog geruimen tijd duren zal, alvorens over den verderen waarschijnlijken gang van zaken in het artikel iets beter zal zijn te oordeelen.

Volgens berichten van betrouwbare particuliere zijde, zou van onderstaande landen de oogst 1929/30 moeten geraamd worden als volgt: Columbia 3.000.000 balen, Venezuela

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Coloni- al Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		THEE Afl. N.-I. thee v. A'dam gem. pr. Java- en Sumatra thee p. 1/2 KG.		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100		Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	h.	%	cts.	%	cts.	%				
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0	100,0		
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2	92,9		
299.13/6	114,4	13,45	57,5	45,00	81,8	25,25	85,6	1/7,375	54,4	22,00	117,3	50	81,5	71	84,0	93,5	88,9		
309.8/6	118,2	14,15	60,6	46,25	84,1	26,00	88,1	1/7,125	53,7	21,125	112,7	48,75	79,4	71,25	84,3	94,2	89,9		
312.15/-	119,4	14,25	61,3	47,75	86,8	26,50	89,8	1/8,25	56,8	20,625	110,0	48	78,2	70	82,8	92,9	89,2		
304.1/-	116,1	14,75	63,4	47,50	86,4	26,25	89,0	1/7,875	55,8	20,25	108,0	48	78,2	72,25	85,5	92,3	88,7		
295.12/-	112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	88,1	1/7,75	55,4	20,25	108,0	47	76,6	86,5	102,4	93,5	90,4		
296.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	1/6	50,5	18,375	98,0	47	76,6	81,25	96,2	96,1	89,6		
289.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	1/4,75	47,0	18,625	99,3	47	76,6	84	99,4	97,4	92,2		
292.-/6	111,5	19,70	84,7	48,50	88,2	26,50	89,8	1/5,25	40,8	18,50	98,7	45,375	73,9	-	-	96,1	90,2		
287.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	1/4,25	45,6	17,875	95,3	44,25	72,1	94,5	111,8	96,8	89,1		
264.2/6	100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	90,7	1/4,375	46,0	16,875	90,0	45,25	73,7	93	110,1	96,8	88,6		
264.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	1/6,5	51,9	17,25	92,0	46	74,9	96	113,6	97,4	88,9		
266.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	1/7,75	55,4	17,875	95,3	46	74,9	89,25	105,6	97,4	88,2		
255.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,375	92,7	46	74,9	84,5	100,0	96,8	87,9		
233.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75	89,3	46	74,9	79,5	94,1	96,8	87,9		
233.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8	16,875	90,0	47	76,6	79	93,5	98,1	89,2		
234.6/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-9,375	26,3	16,875	90,0	47	76,6	74,25	87,9	96,8	90,5		
230.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-9	25,3	16,625	88,7	48,25	78,6	78,25	92,6	98,1	91,2		
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-9,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7	98,7	89,8		
211.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-9,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3	95,5	88,2		
211.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-9,25	26,0	16,00	85,3	51,875	84,5	67,75	80,1	92,9	86,6		
214.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-8,5	23,9	15,875	84,7	52,75	86,0	70,25	83,1	93,5	85,4		
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-8,8	24,7	14,625	78,0	53	86,4	73	86,4	94,2	85,1		
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-8,625	24,2	14,00	74,7	53	86,4	75,75	89,6	95,5	85,1		
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-8,5	23,9	13,925	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5	95,2	84,8		
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	94,2	86,6		
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	94,2	85,4		
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	94,8	85,8		
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	92,9	83,9		
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	91,6	81,7		
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	91,0	81,9		
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	91,0	83,7		
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	91,6	83,6		
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	91,0	82,0		
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	90,3	80,5		
182.-/6	69,5	17,50	75,3	34,25	62,3	23,00	78,0	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	88,4	78,8		
174.7/6	66,0	17,50 ⁵	75,3 ⁵	32,00 ⁸	58,2 ⁸	22,25 ⁸	75,6 ⁸	-8	22,5	12,00	64,0	40	65,2	60,75 ⁹	71,8 ⁹				
177.12/6	67,8	17,25 ⁶	74,2 ⁶	31,75 ⁹	57,7 ⁹	21,75 ⁹	73,7 ⁹	-8	22,5	12,375	65,4	38	61,9						
189.2/6	72,2	17,00 ⁷	73,1 ⁷	31,00 ¹⁰	56,4 ¹⁰	21,00 ¹⁰	71,2 ¹⁰	-8	22,5	12,25	65,3	36	58,7						
178.5/-	68,0							-7,75	21,5	11,875	63,3	35	57,0						

de huidige officiele noteeringswijze (Jan. 1928). ⁵⁾ = Malting vóór de invoering van de huidige offic. noteeringswijze (Jan. 1928). ⁴⁾ Jaar- en maandgemiddelden afgerond op 1/2 pence. ⁶⁾ 6 Dec. ⁷⁾ 20 Dec. ⁸⁾ 5 Dec. ⁹⁾ 12 Dec. ¹⁰⁾ 19 Dec.

750.000 balen, Salvador 700.000 balen, Guatemala 750.000 balen, Mexico 450.000 balen, Costa Rica 250.000 balen, Nicaragua 300.000 balen, Ecuador 120.000 balen, Haïti en San Domingo 650.000 balen.

Aan de loco-markt werd de officieele noteering van Superior Santos verlaagd van 43 op 42 ct. per ½ KG. en van Robusta van 36 op 35 ct.

Aan de Rotterdamse termijnmarkt waren de noteeringen op 19 dezer gekomen op 22 ct. voor December en 20 ½ ct. voor alle volgende maanden. Deze daling hield verband met den loop der prijzen in Brazilië en met dien der noteeringen aan de markt te New-York, welke onder den druk der Januari-liquidaties verkeerde. Daarna herstelden de noteeringen zich eenigszins op de iets vastere houding van Rio en van Santos en de markt te Rotterdam sloot op 24 dezer des voormiddags op: December 22 ½ c., Maart 22 ¼ c., Mei 22 ¼ c., September 22 ¼ c., December, 22 ¼ c.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 55/- à 59/- per cwt. en van dit Prime ongeveer 59/- à 63/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 39/- à 40/-.

Van Robusta op afloading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, December-verscheping, 27 ½ ct.; Benkoelen Robusta, December-verscheping, 27 ½ ct.; Mandheling Robusta, December-verscheping, 28 ½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, December-verscheping, 38 ct., alles per ½ KG., cif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slotnoteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec.	Maart	Mei	Sept.
23 Dec.	\$ 8,55	\$ 7,62	\$ 7,44	\$ 7,45
16 "	" 8,15	" 7,50	" 7,35	" 7,38
9 "	" 8,54	" 8,06	" 7,95	" 7,95
2 "	" 8,95	" 8,60	" 8,45	" 8,40

Rotterdam, 24 December 1929.

THEE.

Zonder dat daarvoor bijzondere redenen vallen aan te wijzen, overheerschte op de theemarkt een vaste stemming in de vorige week en de prijzen liepen in vele gevallen iets op voor de meeste soorten.

Van de Java/Sumatra-soorten waren alleen de „broken” middensoorten iets lager. De middenprijs voor de laatste veiling (12 December) te Amsterdam was de laagste van het geheele jaar: 60 ¼ cts.

Het totale middencijfer over het geheele jaar bedroeg 70 ¼ cts., hetgeen 4 ¼ cts. lager is dan van het middelmatige jaar 1928. Hierbij dient te worden opgemerkt, dat een middenprijs van 70 cts. gedurende het laatste kwartaal van 1929 niet gehaald werd, omdat het veiling-gemiddelde steeds daar beneden bleef.

Over de eerste elf maanden bedroeg de aanvoer van thee in Nederland 16.777.000 KG. (v.j. 18.097.000), hetgeen een zeer teleurstellend cijfer is.

De invoer tot verbruik is niet noemenswaardig gestegen. Hij bedroeg 9.949.000 KG. (v.j. 9.824.000).

De uitvoer bedroeg in totaal over genoemd tijdperk 7.211.000 KG. (v.j. 6.319.000).

Bovengenoemde cijfers werden gepubliceerd door de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Nederlandsch-Indië en werden samengesteld aan de hand van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

De uitvoer van Sumatra (Oost- en Westkust) gedurende Januari-November bedroeg 9.549.000 KG. (v.j. 7.933.000).

De Vereeniging voor de Thee-cultuur van wie ook vorenstaande cijfers afkomstig zijn, meldde tevens dat de uitvoer van zwarte thee van Ceylon gedurende Januari-November beliep 230.419.000 lbs. (v.j. 217.679.000).

Ten slotte maken wij melding van de belangwekkende statistiek van bovengenoemde Vereeniging, betreffende den wereld-uitvoer van thee uit alle landen, behalve China. Deze bedroeg in totaal gedurende Januari-October 312.112.000 KG. t.o. 296.764.000 KG. in 1928.

Amsterdam, 23 December 1929.

COPRA.

In de afgelopen week was de markt weer vaster gestemd, hoofdzakelijk tengevolge van dekkingsvraag. Fabrikanten toonen nog steeds zeer weinig belangstelling, echter begiinnen de afschepingen uit Indië sterk te verminderen, en wordt in het algemeen van Marseille en Noord-Europa weer wat meer vraag verwacht.

De markt sluit met de volgende noteeringen:

voor Nederl.-Indische f.m.s. Copra op alle termijnen f 27; voor Nederl.-Indische Mixed Copra op alle termijnen f 25 ½.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. De markt bleef lusteloos in de afgelopen week. Van de *Northern Range* is geen enkele order voor een volle lading aan de markt. Alleen van de *Golfhavens* is eenige belangstelling; een boot van 34.000 qtrs. per 24 December/5 Januari werd bevracht naar U.K. tegen 2/6 per qtr., met de optie Duinkerken/Havre/Bremen/Hamburg 2/4 ¼ of Antwerpen/Rotterdam 2/3. Dit kan herhaald worden voor tweede helft Januari.

Noord-Pacific. De graanmarkt bleef teleurstellend en niet-tegenstaande het feit, dat tonnage van 7000 tons, 10 pCt., per Januari van Vancouver naar U.K./Continent te verkrijgen is tegen 24/- en voor Februari waarschijnlijk tegen 24/6, zijn bevrachters niet in staat geweest zaken te doen.

La Plata. De markt, die toch reeds flauw was, werd nog verder ongunstig beïnvloed door de koersdaling van het Argentijnsche geld. Dit is zeer te betreuren, waar de wereldgraanmarkten toch reeds zoo gedrukt zijn. Slechts weinig bevrachtingen kwamen tot stand, terwijl in alle posities lagere vrachten werden geaccepteerd. 13/- is gedaan voor groote prompte booten van de Bovenrivier naar bepaalde havens U.K., met de optie Antwerpen of Rotterdam tegen 6 d. minder, terwijl met ligdagen 6 Januari 14/6 is gedaan, eveneens voor twee groote booten. Van Bahia Blanca werd voor een prompte boot van 8100 ton 11/6 geaccepteerd naar Antwerpen/Hamburg range, met een reductie van 6 d. naar Antwerpen of Rotterdam.

Suiker van West-Indië. Geenerlei verbetering is ingetreden; Januari-booten van ca. 7000 ton zijn te verkrijgen van Cuba naar Marseille tot vrachten onder de 16/-, en, alhoewel er aanwijzingen zijn, dat zaken mogelijk zijn voor booten van dergelijke grootte per Januari, Februari en Maart naar U.K./Continent, schijnt het toch, dat de bevrachters nog niet definitief bevrachten willen. Er is eenige vraag geweest van Pernambuco en een Januari-boot is bevracht voor 15/4 ½ naar U.K.

Salpeter van Chili. De afgelopen week was bepaald lusteloos; bevrachters hielden zich in het algemeen terug om de resultaten af te wachten van de besprekingen, welke den 18en dezer te Valparaiso gehouden zouden worden betreffende de positie van de salpeter voor de resterende maanden van het tegenwoordige seizoen.

Lijnruimte per December/Januari bleef beschikbaar tegen 14/6 netto naar Antwerpen/Rotterdam/Bremen/Hamburg, doch vond geen liefhebbers.

Er is ook niets te doen in volle ladingen naar Europa en de Vereenigde Staten, waarheen de nominale vracht voor de eerste maanden van het komende jaar \$ 4.50 is.

Rijst. Van Saigon en Kolsichang is eenige vraag voor lijnruimte per Februari/Maart naar de gebruikelijke Europeesche havens tegen 26/- tot 27/6.

Burmah. Een order van 6500 ton per 20 Februari/5 Maart is aan de markt van Rangoon naar Alexandrië en/of Antwerpen/Hamburg Range op basis van 23/6, één haven, doch bevrachters slaagden er niet in ruimte te vinden. De laagste indicatie van reeders is, tot dusver 24/6.

Donau. Zoo nu en dan nemen bevrachters een boot op van den Donau. Zoo werd in de afgelopen week 17/- betaald naar Antwerpen of Rotterdam en voor een handige boot naar Antwerpen/Hamburg Range 17/3.

Van de *Zwarte Zee* werden vrij veel booten gesloten per December en Januari tegen 12/6 tot 13/6, naar gelang van de grootte, naar het Continent met 6 d. meer voor U.K. Aan het einde der week was de vraag veel geringer.

Middellandsche Zee. Voor belading in deze maand en in Januari is de markt op het oogenblik zeer flauw.

Afgesloten werd o.m.: Hornillo Baai/Middlebrough 8/3; La Goulette/Rotterdam 6/-; Duinkerken 6/4 ½; Carthegena/Rotterdam 5/7 ½; Huelva/Inningham 8/9; Paimboeuf 6/7 ½; Riene &/of Gent 6/6, één, 6/9 twee havens. Voor fosfaat werd afgesloten van Sfax naar Bordeaux tegen 6/9.

Noord-Spanje. Er is een vrij groot aanbod van tonnage doch de vraag is gering. Van Bilbao naar Rotterdam werd een handige boot bevracht tegen 5/3 en twee booten van Bilbao naar Cardiff tegen 6/-.

Kolen van U.K. Alhoewel het aanbod van tonnage vrij overvloedig was, bleven de vrachten in de kustvaart toch vast. Hoofdzakelijk werden evenwel alleen zaken gedaan voor prompte verscheping met het oog op de onderhandeligen betreffende de Kolenwet. Totdat het resultaat hiervan bekend is, willen de kolen-afladers slechts bij kleine hoeveelheden verkopen. Afgesloten werd o.m.: van Zuid-Wales: Rouaan 6/3, Gibraltar 8/-, Genua 8/-, Piraeus 9/-, Alexandrië 9/3, Bombay 15/6, Madeira 8/9 en Buenos Aires 14/-; van de Oostkust: Lindholm 5/9, Bergen 6/-, Aalborg 6/9, Hamburg 4/3, Antwerpen 3/7 ½, Rouaan 5/9, Genua 7/3, Port Pirie 26/-, Santos 12/6, Paranagua 16/6.

